

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDUS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Az anyákért és a gyermekekért

Pálffyiné Gulácsy Irén előadása a nőegyletek mai bukaresti kongresszusán

Hölgyeim! Sokkal nagyobb tisztelője vagyok a nyelvnek és különösen a román nyelvnek, semhogyan annak költői szépeit, zenéjét és inon nianszait a magam hiányos nyelvtudásával akaratlanul is megsértsem.

Hogy nem románul, hanem francia nyelven fogom folytatni előterjesztésem: tudják be éppen annak az őszinte tisztelőnek, melyet az Önök anyanyelve iránt érzek s melynek szépségeit egyetlen nyelvbőlással sem akarom megkísébbíteni.

Hölgyeim!

Eljöttünk az Önök hívására mi, Erdély magyar kisebbségének asszonyai, hogy egy világrengető történelmi kataklizma roncsainak eltakarításában Önöknek segítsünk, egy boldogabb, szebb jövő reményében.

Fájdalom, a mi szerepünk csak az lehet, hogy föltárjuk Önök előtt azokat a sebeket, melyekből népünk vérzik. Az Önök szerepe sokkal szebb, fölemelőbb. Önök kereshetik a gyógyító irt, Önöknek módjában áll sebeket forrasztani, segítséget nyújtani, a könyvek helyére mosolygást, a csüggedés helyére bizakodást és nyugalmat varázsolni. Önök fölemelhetnek nagy szívükig egy sokat szenvedett népet, az ő senkinek sem vétett, ártatlan gyermekeiben. Ismétlem, hölgyeim, az Önök szerepe a szebb, a nagyobb, az igazán asszonyi.

Mégis, a munka, melyet közösen el fogunk végezni, ha szeretet, megértési akarat és valóban jóindulat vezet a mi szándékainkat — mint ezt őszintén hiszem — akkor munkánk gyümölcse nem csupán egy népi töredék, nem csupán egy ország kisebbségének sorsjavulása lesz, hanem diadala a magasabb emberi ideáloknak is egy szerszmind. Mert a kultúra nem privilégiuma egyetlen nép-családnak sem, hanem közös, legragyogóbb kincse a homo sapiennek.

Hölgyeim, jól sejtik, itt a kultúráról lesz szó. Arról a kultúráról, melyet az én nemzetem, a magyar nép, ezer év nehéz, véres munkájával szerzett meg magának, — arról a kultúráról, melyet erőssé, viharállóvá építeni, ennek a népek tengerébe odavetett, rokontalan kis nemzetnek egy évezreden át legfőbb élethivatása volt. Arról a kultúráról, drága asszonytestvéreim, melyet mi aggódo szemmel látunk imbolyogni, látunk veszedelemben, a kisdedeinket óvó intézetektől kezdve egész iskolánk bezáruló kapuig.

Értség meg, kérem, a mi lelkünket! Értsék meg a vérünkbe vált kultúránkhöz való ragaszkodásunkat! Atavisztikus érzés ez. Nagy árt ízetett érte ez a társatlan kis nép, nagyobb talán, mint bármely más nemzet. Kérem, engedjék, hogy egy rövid visszapillantással a múltba, megvilágítsam Önöknek azt a szerepet, melyet az a nép játszott, melynek sors-viselt asszonyait Önök most itt látják maguk előtt, tele hittel, jóindulattal, az Önök segítő szándékába vetett mély bizodalommal.

A magyarok a kultúra védelmében

A népek örök bölcsője, Ázsia, ezer esztendővel előbb megérlelte az idők méhének egy nagy gyümölcsét, a népvándorlást. A magyarság is elindult a maga nehéz útjára, hogy betöltse rendeltetését a nemzetek nagy családjában. Nyugat felé tűzte ki az irányt a végzet, szembe ismeretlen sorssal, veszedelmekkel. Nyugaton, Európa szívében lelte meg azt a földet, melyet egy magasabb rendelés a népek közt számára kijelölt. A magyarság becsülettel futotta be útját és szilárdan megtartotta vállával ezer esztendőn keresztül azt a kaput, mely Európa kultúráját őrizte és melynek mindenkor erős támasztó pillére volt. Kivette részét derekasan minden harcól, minden veszedelemből. Büszke homlokuk, emelt fővel, nyílt szívvel, becsületes lélekkel, tiszta hűséggel és lovagias rajongással megvédte Európát török-tatár invázióktól, hogy amíg ő vérzik, számban fog, az alatt a nyugati népek békén munkálkodhassanak, fejlődhesenek és eljuthassanak az emberiség mai kulturnívójáig.

Soha senki ennek a nagylelkű lovagias-népnek megbecsülhetetlen nagy munkáját, önzetlenségét, önfeláldozását egy szóval is meg nem köszönte, meg nem hálálta, nem viszonozta. Egyedül a történelem karcolt lapjaira néhány száraz följegyzést. Nem

a vezető szellemi erők számtalanját is adta az emberiségnek a múltban éppúgy, mint a jelenben, önzetlenül.

Bizonytal mindannyian ismerik a mi nagy királyainkat, Szent Istvánnak és Lászlóak európai jelentőségű szerepét a keresztény állam-alakítások történetében, ennek a földrésznek konszolidációjában. Bizonytal tudják, hogy Európa jogi életének, a népek politikai fejlődésének egyik legszilárdabb alapköve Könyves Kálmán király volt. Bizonytal emlékeznek rá a művelődéstörténelemből, hogy a mi aranybullánk jóval megelőzte a Magna Cartát és hogy a magyar nép adta a világ egyik legnagyobb jogi zsenijét, Verböczi Istvánt, aki már 1514-ben olyan törvénykönyvet ajándékozott a kulturnemzeteknek, mely nagyrészt még ma is érvényben van s amelyre éppúgy szokás hivatkozni, mint a római jogra. A humanista renaissance Hunyadi Mátyás király alatt éli fénykorát, de nincs az emberi kultúrának olyan ága, melyben ez a nép kiválóságokat ne produkált volna. Írókat, költőket, képzőművészeket, tudósokat termelt az emberiség szolgálatára és olyan érdemeket szerzett az általános művelődés terén, melyeket egyszer valahol már illik leszögezni.

Pedig — mint mondani bátorkodtam — ez a nép, mikor nagy fiai a világ számára maga testéből kivejétekezte, legtöbbször az ország egyik sarkától a másikig, lángtenger közepette állt, szünet nélküli harcban, küzdelemben Ázsia előretörő barbáraival. Milyen könnyű volna megegyeznie velök, Európa bőre árán! Hiszen ezek a népek sohase ellene fegyverkeztek, hanem mindig nyugat kultúrája és gazdagsága volt a családék. Sohase bántotta volna egyik sem a magyarságot, ha tud megalkudni, hitet szegni, gyáva rezignációval utat nyitni. De ez a nép hűséges volt, Asszonyaim, ez a nép nemcsak irázisokban szerette a kultúrát, ez a nép megvédte az emberi művelődés örökpuját a vére árán is. Nem csupán élni: halni is tudott a magasabb ideálokért.

Az árva gyermekek

Hölgyeim! Kérem, ne csodálkozzanak hát, ha a hajótöröttek görcsös ujjával, az életöztön egész vehemenciájával kapaszkodunk a kultúránk felboruló csónakjába. Ha konvulzív rettegéssel próbálunk megfogni minden oly kezét, mely nehezen szerzett szellemi kincseinket veszélyezteti. Hiszen a kultúrához — s amin mi ezt megszerztük — az anyanyelvünkhöz való ragaszkodásunk nem csupán öseinken át örökölt ösztön bennünk, de minden szem bűza, melyet az áldott erdélyi föld megte-rem: olyan rögök közül sarjad, amiket a kultúránkért ontott vérünk öntözött. A falat kenyérrel abszorbeálnánk a nyelvünkhöz való ragaszkodásunkat mindennaposan, ha

nem volna anélkül is a vérünkbe irott törvény.

Engedelmükkel, egy konkrét példával fogom megvilágítani azt, ami a magyar kisebbségi asszonyok mentalitásában, ezek előrebocsátása után, Önök előtt még homályban maradhatott volna. Önök is anyák, Önöknek is vannak gyermekeik. Ne adja a Gondviselő, hogy valaha megismerjék azt az érzést, mely engem elfogott tavaly egyik nagyváradai iskolában, ahol az elmondandó esetben nemcsak egy elszigetelt példát, hanem az egész erdélyi magyar kisebbségi kultúra sorsának szimbolusát kellett látnom.

Karácsony előtt van, hideg, havas eső hull a szürke égből. A nagyváradai Gyermekbarát Egyesület irtalmas szívű hölgyei a népiskolákat járják, hogy a kis Jézus születésének ünnepére a szegény gyermekek közt életmet, valami kevés tűzfűt, ruhanevet, cipőcskéket osszanak. Föl kell keresni a kicsinyeket ott, ahol azok összegyűlnek, mert a magyar nem koldus-nép, nem szivesen kér, nem fitogtatja a sebeit. Elbűvik vele és szegény embertársainak terhére lenni.

A tanítónő megadja a látogató hölgyek számára a kívánt információkat, de ugyanakkor föl hívja külön figyelmüket egy leánykára, aki fehér ruhácskában, csöndesen, illedelmesen ül a padban. Ez a gyerek az osztály legjobb tanulója, az iskola büszkesége. Engedelmes kis teremtes, azonban, a hívásra még sem jön elő a padból, csak helyéről felelget a hozzáintézett kérdésekre.

Hölgyeim! Hangsúlyozom: karácsony előtt vagyunk. És ismétlem: havas eső esik, a szél orkán módra sűvít, még meleg bundában is didereg a lélek. A felnőtt ember szenved általa. És... ezen a kis leányon a fehér ruha — mosó vászonból volt, és... a lábacskaí meztelenek. Ezért nem tudott fölkelni a padból. Ezért.

Nem untatom Önöket, Asszonyaim. Sablonos história, amilyen ezrével akad. Magyar gyerek. Apja állami alkalmazott volt. Becsületes, de szegény ember, aki a fizetéséből és nem a tökéből élt. Amíg élt. De közben valami történt. A hivatalából márról-holnapra menesztették, önhibáján kívül. És akkor elpusztult. A gondokba, a hasztalan próbálgatásokba. A felesége egy mosodában jelentkezett, föl vették. Azóta úgy hordta a gyermekét, öbén, a kendőjébe takarva, az iskolába, hogy a kicsi tanulhasson, tanuljon... És mikor este, dologvégeztén

Az új generáció tragédiája

A közelmult napokban alkalmam volt néhány idegorvossal értekezni az új iskolarendszer hatásairól a gyermeki szervezetre. A specialista közt volt egy Európa-hírű tanár, névszerint dr. Schiif Ernő, akinek műveit lefordítva még Japánban is ismerik. Ezek a tudós férfiak egy különös ténetre hívták föl a figyelmemet, egy jelenségre, mely szintén nem szörványos, nem elszigetelt, hanem nap-nap után előfordul iskoláink és óvodáink körül.

Az óvoda...? Azt hiszem, hogy Önök most megdöbbennek. Hogyan!... Mi köze lehet ennek a napsugaras, mosolygós kis világnak az ideg-orvosokhoz, a pathológikus elferdülések szigorú tudósaihoz?

Majd megmagyarázom, Asszonyaim, ha megengedik és ha kegyesek lesznek — kezüket nyújtva — követni engem egy kis kórsótára, egy rövid szemléit.

Látják kérem? Ez itt egy kised-óvó. Tipegni alig tudó csöppségek járnak ide, hogy kedvesen, gyermekesen eljárassanak, okosodjanak, míg szüleik nehéz életük igáját vonszolják. Felszólított egyet a gyermekeink közül, egy versike elmondására, a szép, jószágos vendégnek előtt...

Igen hölgyeim, Önök jól látnak. A gyermek nem ujong, nem repdes, hanem redőkre húzza kis homlokát. Egész úgy, mint én, mikor ezeket a sorokat olvasom és mint Önök, mikor azokat meghallgatják. Mikor mi, felnőttek: nehéz, terhes munkát végzünk, mi, akik már rég csak bennük és általuk élünk. A gyermek éneke nem boldog ujongás többé: fárasztó agymunka. Előtte idegen nyelven, bedresszírozott dalt recitál.

Hölgyeim, nincs szomorubb látvány, mint egy összeráncolt homlokú gyermek és

erte jött ismét: ugyanígy vitte haza, hogy együtt fogyasszák el azt az egy darab kenyeret, mely otthon, a hideg, zord szobában kőkeményre fagyott.

Hölgyeim, azt hiszem, ebből a rövidke példából jobban sikerült megértetnem Önöket, mint bármilyen adatok toronyhalmazával, hogy mi a kisebbségi magyar asszonyok, magyar gyermekek számára az iskolakérdés, a magyar kultúra. Hiszem, hogy megértik az anyák rettegését, a gyermekek kötelességtudó, ártatlan lelkét és azt a szellemet, mely a panaszkodó szavainkat áthatja, mikor Erdély magyar kisebbségének óvoda- és iskolaügyi sérelmeit, magyar asszonyainak nevében Önöknek tolmácsolom.

Kérem, méltóztassanak meghallgatni ugyanolyan szeretettel és türelemmel, amilyen föltétlen bizalommal és testvéri ösztönözéssel mi az Önök megindító, jóakaró hívására itt megjelentünk. Az ismertetésre bizott memorandumok következőleg hangzanak. (Itt P. Gulácsy Irén felolvassa a négyletek memorandumát, amelyet mi alább közlünk).

Ezekben foglalták össze a nagyváradai négyletek és erdélyi kisebbségi négyletek kolozsvári központi intéző-bizottsága azokat a méltánytalanságokat, melyeket közvetlenül, vagy egyes fiókjaik és vidéki szervezeteik által óvoda- és iskolaügyi működésük terén leggyakrabban szembetalálkoznak.

Milyen tisztelt hölgyeim! Kérem, méltóztassanak megengedni, hogy befejezésül még néhány szót fűzzek az ismertett anyaghoz, mielőtt nagyszerű és fölemelő találkozásunk után útjaink megint szétválálnának.

nincs szívzaggatóbb hang a gyermek-sóhajásánál. A férfiak azt mondják, hogy ez: politika. Hogy az állam nyelvét mindenkinek tudnia kell. Mert csak úgy lehet hazaszerető, loyális alattvaló és derék polgár. Én nem vagyok politikus, én asszony vagyok, mint Önök. Mi a szívünkkel dolgozunk. Nem tudom megérteni, hogy a paragrafusok sivár tömkelege, a parancs érzéketlensége, a legnagyobb elmélettel is együttjáró hidegség: hogyan volna képes kiváltani bárki halandó lelkéből is, csak egyetlen kalóriányi érzést, meleget? Ellenkezőleg, azt hiszem, hogy mindezzel a merev módszerekkel legfeljebb elfásulást lehet elérni, a léleknek, értelemnek meglévő kincseit is fölperzselni, dúsan termő mezőket is sivataggá tarolni, év-

Nagy választék **női kabátokban** legolcsóbb árak.

„Modell” áruház

Strada Vlahula (volt Szent János-utca) 6. szám alatt.

BÖRGARNITURÁK

hencserek, madracok, rendelésre és készen is kaphatók

GIDALI MANÓ

kárpitos, Str. Ciorogariu (v. Uri-u.) 2.

Őszi reklámárak!

HAAS LIPÓT

LINOLEUM

és szőnyegkülönlegességi áruházában.

Főlerakati:

ORADEA-MARE

Bul. Reg. Ferdinand 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszertű gummikabátok

a legnagyobb választékban, elegáns fazonban

Lei 900 -tól

Viaszosvászon

prima minőség, gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr. Lei 100 -

100 cm. széles mtr. Lei 125 -

115 cm. széles mtr. Lei 145 -

Bőrvászon

Kárpitosok, kocsigártók és könyvkötők részére

nagy választékban, 115 cm. széles Lei 115 -tól.

LINOLEUM

szobnál-szebb mintákban

67 centiméter széles Lei 150 -

90 centiméter széles Lei 190 -

Padlóbevonásra minidiszott, vagy parkettinoleum 200 cm. széles négyzetm. Lei 210 -

Kapható 250-300 cm. szélességben is.

Szőnyegek

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles Lei 98 -

90 cm. széles Lei 149 -

Agyelő szőnyeg „Bucle” Lei 125 -

Ottomán-takaró „Karamanie” Lei 1600 -

Két oldalt használható ebédőszőnyeg 200x300 méretben, nagyon szép mintákban Lei 1730 -

Plüsch szőnyeg gyönyörű mintákban

200x300 Lei 4300 -

Függöny szebbnél-szebb mintákban Lei 570 -

Ezenkívül nagy választék faliszőnyegben, lábtörők, mindenféle gummiaruk, tornacipők, sárcipők, játékaru, gummilabda stb. stb. etc.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Apolló mozgószínház

3, 5, 7 és 9 órákor.

SLAGER!

Ma, vasárnap,

SLAGER!

Molnár Ferenc világsikerű aratófi vígjátéka

A TESTŐR

8 hosszú felvonásban.

A főszerepekben:

Korda Mária — Alfred Abel.

Jön! A leghatalmasabb filmalkotás:

Az erdők királya

Douglas Fairbanks a főszerepben.

3 színben kapható a Nőier 2 sz. hölgypor, 1 sz. Nőier gyermek hintőpor

századok nehéz kulturális építményét romlalmazzá bontani.

Fájdalom, valószínűleg nekünk, asszuroknak van igazunk. Mert az ország jövője, az alap, gyermekeink lelki- testi épsége: inog. Tudós professzorok, akikre hivatkozni az öbör bátor voltam, minden kétséget kizárólag megállapították egy új, eddig teljesen meretlen gyermek-idegbaj fellépését. A lesi agyagnak új nyelvekkel túlterhelése, a bekázatos sikerű vizsgáktól való rettegés, a megálmait: megtámadják gyermekeink idegrendszerét. A betegség neve: Szellemi ki-terültség...

Hölgyeim, a mi gyermekeink — ideg-ajások. Mi lesz ebből a nemzedékből? Azt asszük talán, hogy: kultur-emberek? Szor-

moruan olvastam a nagyváradi Gódu-liceum igazgatójának azt a nyilatkozatát, hogy az érettségig azért bukott el a tanulók 80%-a, mert a mostani ifjúság még annyi ismerettel sem rendelkezik a legelső gimnáziumi osztályban, amennyit néhány éve bármely IV. osztályos közepes tanuló fölmutatott.

Ime, a rendszer hatása, kulturális szempontból tekintve.

Hogy aztán lelkiekben milyen eredményekre vezethet a drill, a keménység, a következetes nyelvi kényszer... Ismét nem akarok a férfiak politikai felfogásával perbeszállni. Jobb, ha még egy végső példát tárok föl inkább az Önök szeméi előtt.

A kétféle ima

Bismarckkal történt. Posenben történt az a kis história, az annekszió keresztülvité-ét követő időkben. Posen lengyel város. Német uralom alá kerülve, a vas-kancellár politikájának súlypontját az elnémetesítés ivére helyezte. Sok német iskolát állítottak el, az inspektorok és tanfelügyelők pedig a egéberebben ellenőrizték az ifjúság elnémetesítését. Végre Bismarck ellenőrző útra ndult maga is, hogy idők múltán személye- sen győződjön meg művének eredményéről, melyet közegei tökéletesnek jelentettek.

A vas-kancellár megérkezett Posenbe. Kocsijáról meglát egy nyolc éves kis diákot, aki könyveivel a hóna alatt épp az iskolába gyekszik. Bismarck megállíttatja a fogatot. Kiszáll, odainti a gyermeket és németül megkérdezi:

- Tudsz-e imádkozni, flam?
- Igen.
- Akkor hát mondd el a Miatyánkot!

A gyermek kihúzta magát, mereven megállt és pattogó bátor szóval elrecitálta a német Miatyánkot:

„Vater unser, der du bist im Himmel...“
Végül harsányan függesztette hozzá:
„Amen!“

Aztán megint pihenő állásba helyezkedett.

A kancellár mosolygott, meg volt elégedve. Meg is ajándékozta a kis diákot. Majd még valami jutott eszébe. Azt kérdezte:

— Hát lengyelül tudod-e a Miatyánkot. fiacskám?

— Persze!

— Nos, mond el!

A gyermek letérdelt. Levette a kis sapkáját. A két kezét összekulcsolta. Föltekintett az égre áhitatosan és úgy fohászko- dott lengyelül az istenéhez...

A vas-kancellár szó nélkül felült kocsijába és elhajtott, vissza se nézve. Többre nem volt kíváncsi.

Hölgyeim, a német Miatyánk örökké lecke, a lengyel Miatyánk elfelejthetetlen imádság maradt a német tartományban, mindörökké. És Lengyelország, mely szer-

tehlott, ma egységes és szilárd, mert amire önerejéből mindig képtelen volt: az egymást megértést, az összetartást: — belé-nevelte Bismarck politikája.

Mélyen tisztelt Hölgyeim!

Kérem, engedjék meg, hogy mély hódolattal ismét Önök elé járulva ismertethessem Önökkel megbízatásom második pontját, azt, mely a kisebbségi árvaházak nehézségeivel és sérelmeivel foglalkozik.

Gyakran elhangzó vád, hogy kisebbségi társadalmunk indolens az állam égíse alatt álló intézményekkel szemben. Bátorodom megjegyezni, hogy mikor Önök ezt megállapítják: csupán egy okozatot konstataálnak, de nem ismerik egyszersmind annak okozóit is.

Még a koldus is ragaszkodik anyanyelvéhez. Már pedig czekekben az intézményekben következetesen zord, rendszeres kényszer-románosítás folyik. Kérjük Önöket, méltóztassanak meggyőződni állításunk faldalmas bizonyítékairól!

Kövessenek bennünket az árvaházakba, ahol a támasztát vesztett özvegy kénytelen földel alá menteni elárvult gyermekét. A kicsi nyeket talán fölveszik, még az esetben is, ha magyarok, de aztán elküldik őket, szét a regátba és mire a gyermek visszakérül: az anyja nem tud többé vele már beszélni se, mert a gyermek elfelejtette anyanyelvét...

Ugyanez az eset a gyermekmenhelyeknél is. A darab kenyérért, a földel oltalmáért áldozatot kell hozni. olyan nagy áldozatot, melyen a legerősebb lélek is megtörik. A magyar anyák inkább lemondanak a segítségről, inkább viszik magukkal gyermekeiket a nyomorba, talán pusztulásba is, mint-hogy engedjék testiúttól-lelküktől elidegenedni.

De hadd térjek át ezek előrebocsátása után a rámbízott konkrét panaszok ismertetésére.

Már meg-
mondottam
!!!

Csakis

Kovács Testvérek
Sas-Passage

Románia legnagyobb és legolcsóbb divatházában vásároljon,
akkor szerencsés és mindig boldog lesz

A kisebbségi árvaházak sérelmeiket a következő memorandumban foglalták össze. (Palfiny felolvassa itt az árvaházak memorandumát).

Hölgyeim, drága Asszonyaim, kérem, bocsássák meg nekem ezt a hosszurányult becsüszkelést, melynek okai már-már azt is elfeledtették volna velünk, hogy tulajdonképpen örülnünk kellene.

Istenem!... Az első meleg szó! Az első hívás!... Nézzék el nekünk, hogy az Önök nemes szívének drága kincseit csak könyvekkel viszonzottuk. De lássák, valóban nem vagyunk bűnösök abban, hogy mára úgyszólván csak ezek az elguruló gyöngyök maradtak utolsó igaz értékeink.

A nőegyletek memoranduma

Nagyvárad nőegyletei 1925 szeptember 21-iki értekezletükön a következő kérelmeket sorolták fel Cantacuzino hercegő elnökölte alatt összeült nagygyűlésen:

1. A hatóságok úgy kezelik ezeket a közjótékonyt saját erejükön önzetlenül gyakorló nőegyleteket, mint magánérdekeket, melyek haszonra dolgoznak, midőn kereskedelmi könyvvizetést, nyilvános számadást és más kiutalásokat követelnek törvényszékek elé.

Evtizedes elismerten hasznos emberbaráti működés után, ma lépten-nyomon törvényszék, szigürancia és valami S. O. V. külömböző kiutalásokat, zárszámadásokat, ségélyeztetek kiutalását, a választmány uriaszonyainak erkölcsi bizonyítványát követelik az egyesület elismerésével kapcsolatban.

2. Tekintettel arra, hogy a nőegyletet tagjai nem kereskedelmi képzettségű férfiakból, hanem egyszerű háziasszonyokból állanak, a hivatalosan kívánt kettőskönyvvitelhez nem értenek és így a saját egyesületükről vezetett számadások helyességét ellenőrizni nem képesek, az egyedüli lehetséges mód ellenőrzése minden egyesületnél szokásban volt egyszerű könyvvizetést saját kebelében.

3. Az egyesületek működésének alapját a mai viszonyok között nem a kis tagdíjak, sem a ritkán befolyó kisebb adományok alkotják, hanem az e célra rendezett különféle mulatságok. E mulatságok összejövedelmének közismerten legalább 40 százalékát a költségek emésztik fel, ehez jön most az állam, amely az összejevedelmek még külön 32 százalékát, legjobb esetben 16 százalékát veszi el és így a nagy fáradsággal és az összes tagok áldozatkészsége igénybevételével a nyomor enyhítésére begyűlt filléreknek több mint ötven százalékát fel kell áldozniuk az egyesületnek, az állam tehát hamar nem járul hozzá, de legalább ne vámolja meg a szegények falatját.

4. Bár az egyesületek a miniszteri jóváhagyás folytán elnyerték a működési engedélyt, mégis minden egyes legkisebb gyűlésre rendőri engedélyt kell kérniük, ami a működést nagyon megnehezíti. Így például egy jótékony mulatság előkészítése többféle bizottságok gyűléseivel jár, amihez mindig 5 nappal előre engedélyt kell kérniük.

5. A közjótékony egyesületek legtöbbje felekezeti alapon van szervezve és ilyen alapon fiú-, vagy leányárvaházat tart fenn. A helyi hatóságok szerint, a törvény írja elő, hogy árvaházi gyermekek kizárólag állami iskolát látogathatnak, ami egyleti és felekezeti sérelem egyben, mert hiszen az egyletek saját felekezetiükhöz tartozó árvákat nevelvén, természetesen saját felekezeti iskolában és szellemben kívánják neveltetni a gyermekeket.

6. Legyen joga, hogy az árvagyermek annak a felekezethez iskolájában folytathassa tanulmányait, amelyhez tartozik és amely jelenleg a patronusa.

Egyébként, mint anyák általában kérjük kiadását annak, hogy az alkotmányban is biztosítottan szabadsággal élhessenek és abban az iskolában nevelthetők gyermekeiket, amelyeket ők helyesnek és jónak tartanak még akkor

Köszönöm a hosszasan igénybe vett drága türelmüket és magam részéről legyen szabad kifejezését adnom annak az őszinte reménységemnek, hogy mindazt, amit eddig a férfiak megértene nem tudtak, a kisebbségi anyák és gyermekek kálvária-járását: az Önök asszonyszive, az Önök testvér-szive teljes egészében átérzi, magáévá teszi és a lélek szolidaritásának nagy erejével diadalra juttatja.

Sursum corda! Föl a szívekkel, hölgyeim, rajtunk a sor, bebizonyítani a történelem előtt, hogy ez a nemzedék valóban méltó alapja egy boldogabb, szebb, emberibb jövőnek.

is, ha gyermekeik esetleg valamely kényszerítő körülmény folytán az állami iskolában kezdték meg tanulmányaikat.

7. Kérjük, hogy az egyes egyesületek hivatalos érintkezése a helyi közigazgatási hatóságokkal a kisebbség anyanyelvén történhessenek.

1. A szegény néposztály asszonyai, kik egész nap munkában vannak, kénytelenek gyermekeiket óvodába adni. Nagyvárad lakossága ma is 90 százalékban kisebbség, ennek dacára közszégi kisebbségi óvoda nincs, mert a régi közszégi óvodákban a tannyelv teljesen román lett, sőt a felekezeti óvodákban is kötelezővé akarták tenni egyes közigazgatási közegyek a románnyelvű tanítást. Fejlesztési szándékozó kisiskolák tannyelve eo ipso teljesen román lett. Ehhez kapcsolódik azon következő sérelmünk, hogy gyermekeinket kényszeríteni akarják a kisiskola után az állami iskola látogatására, hol kizárólagosan román nyelven történik a tanítás. Fájó szívvel mutatunk e sérelemre és aggodalommal eltelve gondolunk arra, hogy az anyák és gyer-

mekek összekötő egyik legszentebb kapcsolata az anyanyelv kapcsolata, mely nemcsak kisgyermek formái, de igazán belső lelki kapcsolat is, s ez szakkitattik e rendelkezés által. Kisiklik kezéből gyermekeinknek szellemi és erkölcsi irántása és a gyermek idegenévé lesz saját családjának.

2. Ha a gyermek egyszer állami iskolába járt, a szülők saját felekezetének iskolájába nem irathatja be, mert az állami iskolából felekezet iskolába átlépett tanuló felvételéért iskolára rással fenyegetőznek.

3. Az uralkodó szellemre jellemző, hogy városi árvaházba egy unitárius árvagyermeket azzal a feltétellel vettek fel, ha a gyermek a görög keleti vallásra tér át.

4. Fájó és bántó sérelem minden szülőre, ahogyan az érettségiző diákszággal ellátás tekintetében elbánnak. Kibővítve a szülők megszokott környezetéből, éppen sorsdöntő napjaikban igen városban, még elhelyezésükről sem gondolkodnak. Akinek nincs pénze szállódára, — tudjuk, mit jelenthet esetleg a hetekig való szállodában lakás a serdülő, minden csábító kitett ifjura, esetleg egész életére szerencsétlen lehet, — a szegényebb fiúk valószínűleg számában az utcán lehetnek. Kegyelemből adódóan esetleg üres szobákban — ami a mai túlságosság mellett szerencsés véletlen, ha vannak — százával szalmán fekszenek takaró nélkül, az eljárás embertelen ség.

5. A gyermekmenhelyeknél a kisebbségi gyermekeket regátbéli családoknál helyezik. Ezrivel nőnek fel teljesen idegenben a kisebbségi gyermekek, akik soha beszélni sem fog tudni anyjukkal, rokonságukkal. Kisebbségi gyermekeket a gyermekmenhely csak kisebbségi családoknál helyezzen el. Négyszáznyolcvan olyan kisebbségi gyermekről tudunk, akiket a Regátba vittek ezeltől három esztendővel, az ez a szám növekedhetett, de hogy mennyi nem tudjuk, mert a gyermekmenhelyre kisebbségi újságírókat nem engednek be, felvilágosítást nem nyújtanak.

Az erdélyi katolikus iskolák sérelmei

Ugyancsak P. Gulácsy Irén olvasta fel az erdélyi katolikus iskolák sérelmeiről szóló következő memorandumot:

A római kath. egyház az isteni megváltó által tanított hitet megalapította óta a krisztusi szeretet jegyében terjeszti. Felhasznál a cél elérésére minden a szeretettel összeegyeztethető békés eszközt és a kath. hivatelt a bölcsőtől a sirig kiséri.

Az egyház sohasem tartotta elegendőnek a felnöttek tanítását révén biztosítani a kath. hit fennmaradását, hanem főfeladatának tekintette hűveinek a zsenge gyermekkorban való nevelését is. Tudta azt is és tudja ma is, hogy a kis gyermek fogékony lelkebe beoltott krisztusi hit a jószág és becsületesség biztos záloga. Ez ok miatt amár ösödök óta fenntartott kath. iskolákat az igazi kath. szellem fenntartására és terjesztésére a legfontosabb eszközöknek tartotta. E mellett a templomban a szószékéről, gyónatószékéből sem szűnt meg a kath. tanokat hirdetni és a kath. szellemet egyesületek és társulatok útján is terjeszteni.

Igy lett a kath. egyházból egyenlően fontos két testvérintézmény: a templom és az iskola. Ezért fáj a jó katolikusnak egyformán, ha templomát vagy iskoláját bántják. Ezért védte mindenkor üldözött idején is egyaránt minden jó katolikus a kath. templomát és a kath. iskolát.

A kath. egyház ma is egyaránt fájja a templomát, akár iskoláját bántják. Ezért félti ma is iskoláját épen úgy, mint templomát.

Mióta Erdély Romániához csatolástól s így az itt élő rom. kath. hűvek — kik magyarok és németek — kisebbségi sorsra jutottak, szomorúan tapasztalják a kath. egyház és iskolával szemben az egyenlőtlen elbánást. Még ezeltől a kath. hitről és annak martírjairól templomban, iskolában, összejöveteleken szabadon lehetett tanítani, ma — többnyire az alsóbb állami és középiskolák beavatkozása miatt — folyo-

nos akadályokba ütközünk úgy a templomban mint az iskolában. Ha papjaink beszédjükből nagy szent magyar királyokról említést tesznek, már könnyen irredentizmus vádjá alá jutnak. Hogy pedig tanítónk ne is gondolhassanak a magyar szentjeink említésére, az engedélyezett olvasó könyvekből gondosan kitilt minden magyar szentet az engedélyező miniszter. Hogy miért nem szabad a kath. iskolában a kath. legkiválóbb magyar terjesztőtől, Szent Istvántól, Szent Imrétől és Szent Lászlótól tanítani főképp magyar kath. gyermekeink előtt, azt senki sem tudja megérteni. Hogy miért nem szabad a magyar kath. gyermekek a magyar kath. Szent Imrét példányképen választani, vagy róla olvasni, nem is képzeljük.

Passage mozgószínház

Ma, vasárnap
fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor

Légi kalózkodok

Kalandor dráma 6 felvonásban.

A főszerepben:

HARRY PIEL.

Olcsó helyek!

Torna cipők

kiadás miatt mélyen le-
szállított árban kaphatók

HAAS
LIPOT

LINOLEUM

ORADEA-MARE

Bulevardul Regele Ferdinand 5. szám.

gyári fő-
raktárba

Torna cipő:

31-től 35-ig — — Lei 130

36-tól 42-ig — — Lei 155

43-tól 46-ig — — Lei 185

Az egyenlőtlen elbánás a róm. kath. egyházzal szemben legelőször a kisajátítási eljárás-
nál mutatkozott. Egyes helyen a kath. egyház
vaiból, még ha törvényesnél kisebb is a bir-
ok, kisajátítanak (Sepsiszentgyörgy), viszont, a
bírók rész megadásakor a gör. egyház kevés
író mellett is sokkal nagyobb birtokot kapnak,
mint a róm. kath. (Ilyelvalva, Barót, Fogaras
stb.), sőt oly eset is van, hol a róm. kath. egy-
ház birtokából szakítanak ki a gör. kel. egyház
észére, bár ennek egyetlen híve sincs (Csató-
zeg, Csikszentimre, stb.).

A róm. kath. egyházközségek közül 118
nya- és 71 leányegyház nem kapta meg az öt
lető törvényes birtokrészt, pedig a róm. kath.
tátus birtokaiból 24.000 holdat kisajátítottak,
vár a törvény megengedi, hogy az egyházaknak
adandó rész másutt is kiadható.

A státus birtokainak kisajátítása azért is
súlyos egyházi sérelem, mert az elvett vagyon
kizárólag a közművelődés célját szolgálta. Ez
által aztán rendkívül súlyos helyzet elé állította
a státust és az egyházi főhatóságot, minthogy az
iskolák fenntartására szükséges anyagi alaptól
fosztotta meg. Ezáltal a kath. szellemű nevelést
súlyos nehézségek elé állították, mert ahelyett,
hogy a békeszerződésben ígert aránylagos állami
segélyt megadta volna iskoláinknak az állam,
meg azoknak az alapoknak is nagyrészt is el-
vette, miből nagyrészt eddig is fenntartottak
azok az intézetek.

De hitünk szabad tanítását iskoláink utján
más módon is akadályozták és gátolják ma is az
állami hatóságok.

Sok községben a hívek gyermekeinek kath.
iskolában való taníthatóságát a hatóságok azzal
gátolták meg, hogy az ott volt iskolát a szá-
bálszerű megintések betartása nélkül katasz-
trálommal bezárták, mindenféle jelentéssel, néha
alap nélküli ok miatt. Sok helyen lehetett volna
tették a kath. iskola fennmaradását olyképp,
hogy az iskolaépületet, mely kizárólag kath. is-
kola céljára épült s esetleg a község nevével volt,
elvételek s a bérlet helyiséget nem találtak meg-
felelőnek (Lemhény, Ditró, Hodos). Ilyen iskola-
bezárással 36 községben tették lehetetlenné a
kath. hívek gyermekeinek kath. szellemben való
nevelését.

És a kath. iskolák helyébe állított magyar
nyelvű állami iskolákhoz — ha a hívek tisztá
katholikusok is — más vallású tanítókat küldött
az állam. Így legújabbban is a tiszta katolikus
csikmezei iskolák nagyrésztéhez gör. keleti val-
lású tanítókat nevezett ki a kormány.

Több helyen a kath. iskola bezárását és
helyébe állami iskola felállítását úgy eszközöl-
ték, hogy a tanítókkal megégyezve, kinevezték
őket államivá és államnak mondják ki az isko-
lát. (Csikjenőfalva, Gyergyóremete.)

Több helyen a középiskolától megvonta az
állam a nyilvánossági jogot s a magyar tanuló
az állami román intézetben román nyelven kel-
lett leviszogatni, mit a gyermek nem bírva,
inkább kimaradt az iskolából s így az iskola
kénytelen volt megszűnni. (Medgyes, Hátszeg,
stb.)

Az iskolák anyagi fenntartásának nehezíté-
sére szolgál a fiúk és lányok együtttanulásának
eltüntetése, mi miatt szegényebb, kisebb községben
a nagy költség miatt nem volt fenntartható kü-
lön fiú, külön leány középiskola.

Ugyancsak nehezíti a kath. iskolák fenntar-
tását az, hogy nem szabad magántanulókat te-
lekezeti iskolába vizsgáztatni.

És ezen anyagi nehezítések mellett az alsó
hatóságok biztatják tanítóinkat a magasabb fi-
zetések követelésére. Sok helyen a nagyobb
állami fizetés megnyerésével a revizorok átcsa-
bitják tanítóinkat az államhoz való belépésre.

Állami vagy vármegyei hatóságok betiltják
azon összegeket, melyeket a községek örökidőre
vállaltak a kath. iskola javára. (Csikmezei
köz.) Ugyancsak megtagadják, illetve megtagad-
tatják a kegyuri terhek vállalását az egyházak-
ban (Csikmezei), sőt az alsóbb hatóságok még
az egyházi adók fizetését is megtiltják a hi-
veknél.

Ha a kath. hívek tartanak is fenn katho-
likus iskolát saját költségükön, akkor is felhaj-
tják rajtuk a vármegyei alapba az iskolai adó-
kat és kötelezik őket az állami iskola építé-
sében való anyagi részvételre is.

Mindezek alkalmasak arra, hogy a hívek
elkeseredjenek s megnehezítsék a kath. vallásos
nevelést tanítóink és papjaink részére.

És ezen nehézségek mellett tanítóinkat foly-

tonos román vizsgára állással keserítik el s há-
rom tárgynak a román nyelven való tanításá-
val és a román nyelvű tanításnak mind nagyobb
mértvű követelésével, az anyanyelven való tani-
tást szintén nehezítik.

Még inkább nehezé teszik majd a kath.
iskola fenntartást a szenátus által már elfogadott
magánoktatási törvény, mely a felekezeti isko-
lákat magániskolákká teszi, melyek nyilvános
bizonyítványokat nem fognak kiadhatni.

Az egyházak mindaddig szabadon állíthat-
tak nyilvános iskolákat, ezután még magánisko-
lákat sem állíthatnak fel előzetes engedély nél-
kül. A szülők sem járathatják gyermeküket
többé, mint régebben, bármely iskolába, mert a
törvény tiltja. Csak állami iskolába szabad bár-
kinek járn.

Az iskola fenntartó egyház tanítót, tanárt
csak miniszteri jóváhagyás mellett alkalmazhat
és úgy sem rendelkezhetik vele szabadon, mert

Az iskolaépítések szigorú ellenőrzése

Megoldották az érmihályfalvai iskola-kérdést

A nyár elején kimerítő tudósításban szá-
moltunk be, hogy Érmihályfalván az állami
iskola céljaira a Nemzeti-szállót akarják
megvásárolni. A községi előjáróság az ál-
lami iskolaépítést nem ellenzte, bár az ér-
mihályfalvai közvélemény szerint nincs
szükség új állami iskolára, de a törvényvel
szemben helyezkedni soha egy percre sem
akartak és csupán az a kifogásuk volt, hogy
ne a Nemzeti-szállót vegyék meg az iskola
céljaira. A megvételt ennek dacára kiero-
szakolták, azonban a képviselőtestület egy-
része megelégedett azzal, hogy sem a hely,
az épület nem megfelelő, kilakoltatásokat,
kártalanításokat kell eszközölni, amik a
horribilis átalakítási költségekkel súlyosan
terhelnek a községet és a célt, hogy jó, mo-
dern iskolát nyerjenek, nem érnék el.

Dr Regman Miklós prefektus békés-
sen akarta elintézni az ügyet és ezért ki-
küldte Avram Miklós vármegyei aljegyző-
t Érmihályfalvára, hogy a képviselőtestü-
letet hívja össze a kérdés végleges elinté-
zésére.

Az Avram Miklós elnöklése alatt tartott
ülésen hosszas és kimerítő tárgyalás után
megállapították s ehez a vármegye képvise-
lője is hozzájárult, hogy a Nemzeti-
szállót nem veszik meg, ellen-
ben a jövő évi költségvetésbe kétmillió lejt
vesznek fel az állami iskola építési céljaira.

Ezzel a határozattal teljesen meg van
elégedve mindkét fél s Avram Miklós — aki

ezt a jogot a törvény nagyrészt az inspektorokra
és tanfelügyelőkre bízta.

Eddig az egyház szabta meg a tantervet az
iskolának, most ezt is az állam fogja meghatá-
rozni az új törvény szerint. A magyar uralom
alatt — ha az egyházi iskolafenntartó az állami
tantervet követte, államsegélyt kapott, most kö-
teles az állam tantervét követni, kilitása pedig
nincs segélyre.

Eddig az egyház akárhány növendékkel ál-
líthatott fel felekezeti iskolát, államérvényes
bizonyítványt adhatott ki és tanítója fölött a
fegyelmi jogot gyakorolhatta. Az új törvény sze-
rint osztályonként 10 tanulóknak kell lennie, hogy
az iskola megnyitható legyen. Bizonyítványt
csak a revizor látamozása mellett érvényes. Az
állami hatóság fegyelmi eljárást is indíthat a
felekezeti tanító ellen.

Mindezek egyházunk azon jogát, hogy min-
denütt szabadon oktathatnak kath. szellemben,
nagyon sok helyen lehetetlenné teszi.

igen tapintatosan és okosan vezette a dis-
kussziókat — a tárgyalás végén kijelentette,
hogy a legnagyobb örömmel fog jelentést
tenni a prefektusnak az előjárásnak előtte
tanúsított loyaltásáról és iskolaépítési kész-
ségéről.

A sok huza-vonával, sok kellemetlen-
séggel járt ügy tehát közmegelegedéssel be-
fejeztett.

A magunk részéről csak azt fűzzük
hozzá, hogy a „Nagyvárad“ annak idején rá-
mutatott arra, hogy az iskolaépítéseket ép-
pen az nehezíti meg, hogy egyes községek
meg nem engedett üzleti célokra használják
fel azt a törvényt, amelynek alapján a köz-
ségekben állami iskolát kell felállítaniok.
Tüzetesen foglalkoztunk éppen az érmihály-
falvai Nemzeti-szálló megvételi akciójával
is és ha nem is minden fázisában, mert nem
tehettük, de nagyjában rámutattunk arra a
presszióra, amit a megvételi érdekében több
oldalról kifejtettek a községi képviselőtestü-
let akaratával szemben. Erélyesen tiltakoz-
tunk mi is a Nemzeti-szálló megvétele ellen,
amely a lakosságot éppen kétszeres költsé-
ggel terhelte volna meg.

Mi a prefektusnak azt az elintézését,
amely békésen s a lakosság közbenjöttével
és akaratának megfelelően oldotta meg az
iskolaépítés ügyét: természetesen szívesen
s megelegedéssel vesszük tudomásul. De
együttal a prefektus úr figyelmét felhívjuk
egy körülményre. Mikor a prefektus állását

Dorian filmszínház

Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor — holnap hétfőn 5, 7 és 9 órákor

ÉLJEN A KIRÁLY

Egy szomorú ország és egy vidám trónörökös története 8 felvonásban.

Főszerepben: JACKIE COOGAN. — Rendes helyőrák!

Jón: a

Jón: a

TIZPARANCSOLAT

Megérkeztek az őszi- és téli **DARABONT & SZIKSZAY** uri-szabók, — Ferdinánd
legszebb divatujdonságainak Király-ut, új plébánia palota.

elfoglalta, azt a vádat emelték bizonyos oldalról a „Nagyvárad” ellen, hogy mi az iskolaépítési akciók ellen izgatunk. Már akkor kijelentettük a prefektus úrnak, aki információt kért tőlünk, hogy mi nem az iskolaépítés ellen folytattunk agitációt, mert azt a törvény írja elő, hanem szót emeltünk az ellen, hogy az iskolaépítés örve alatt a magyarlaktá községek lakosságát sokkal súlyosabban terheljük meg, mint kellene. továbbá, hogy az iskolaépítés egyes közegek számára meg nem engedett üzletekre és panamákra legyen alkalom.

Az érmihályfalvai állami iskola építési akciónál is a vásárlás ellen emelt kifogásainkkal szemben a nemzeti és kulturális frázisok erejével igyekeztek védekezni. De az elintézés mostani helyes módja, azt hisszük, meggyőzte magát a prefektust is arról, hogy az iskolaépítések mikéntjét, a munkálatok végrehajtását, az árlejtések fölött való döntést s az építés terheinek elosztását a legszigorúbb figyelemmel s ellenőrzéssel kell kísérni, hogy a kisebbségi lakosság a lehetőséghez képest az intézkedéseket megelőgéssel vegye tudomásul.

Nem nyugdíjazták a volt katonaisztiket

Az állami nyugdíjbizottság Stancescu István táblaelnök elnöklésével tárgyalás alá vette azoknak a katonaisztiknek és tiszteljeseknek nyugdíjügyét, akik nyugdíjért folyamodtak. A bizottság elvileg kimondotta, hogy azoknak a tiszteljeseknek és tiszteljeseknek kérvényét, akik az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak, de a román hadseregben nem teljesítették szolgálatot, elutasítja. Tizenkét kérvénynek ez lett a sorsa. A bizottság egy táblabíró ügyvédnek 2000, egy táblabírónak 3000 lej nyugdíjat állapított meg.

A nyugdíjazási tárgyalásokról mindenkit értesítenek s bárki megjelenhet az érdekeltek közül a tárgyalásokon, de a határozatot mindenki kézhez kapja. A legnagyobb baj az, hogy a kérvények rosszul vannak felszerelve okmányokkal, még olyan esetben is, mikor hivatalból indul meg a nyugdíjazás. Aki tehát nyugdíjaztatni akarja magát, legyen az bíró, bírósági tisztviselő, megyei tisztviselő, vasutas, pénzügyi vagy adóosztályos, saját érdekében jól teszi, ha a nyugdíjtörvény rendelkezéseit elővassa s ahhoz képest szereli fel nyugdíjkérvényét.

A Gyermekbarát Szerdai tea-délutánjai

Nagyvárad intelligens közönsége előtt a múlt évben már szinte fogalomná vált a Gyermekbarát szerdai tea-délutánjának élénk látogatása és fényes sikere. Nagyvárad legregibb jótékony egyesületének ez a pompás ötlete annyira bevált, hogy a Royal-büfé kellemes helyiségében minden szerda délután városunk legszebb hölgyei és gavallér férfiai találkoztak remek uzsonna és még remekebb tánc mellett.

A Gyermekbarát ezeket a szerdai délutánokat az idén is megtartja ugyanazon helyen, ahol eddig, nemcsak azért, hogy a közönség szórakozását fokozza, hanem, hogy azt a szerény bevételt ne vesztse el, mellyel a szegény gyermekek ruhával és cipővel való ellátását eddig is fedezte. Az első szerdai tea-délután folyó hó 28-án délután 6 órakor lesz a Royal-büfében. Ez alkalommal a következő urhölgyek fognak, mint háziasszonyok közreműködni:

Reismann Mórné, dr. Bucico Coriolánné, Móritz Ernőné, dr. Popper Ákosné, Sulyok Istvánné, Benedek Aladárné, Tripsó Sándorné, dr. Adorján Arminné, dr. Kassay Kálmánné, dr. Czegléd Miklósné, Szőke Sándorné, dr. Moskovits Józsefné, dr. Steiner Erviné, Erdős Zsigmondné (vasgári) Reg. Ferd.-ut, Beck Artúrné (Str. Brătianu), Pap Dezsőné, Kemény Béláné, Cziller Imréné, Táray Gusztávné, Krausz Samuné.

A Gyermekbarát Egylet vezetősége különben a következő sorok közlésére kér fel bennünket:

Ertesítjük egyetünk összes tagjait és jóakaróit és mindazokat, akik az elmúlt év szerdai tea-délutánjain részt mint háziasszonyok, részint mint vendégek részt vettek, hogy szerdai tea-délutánjainkat f. hó 28-án d. u. 6 órakor ismét megkezdjük a Royal-büfében. Minthogy egy másik helybeli egylet is jónak látta, hogy ugyanazon helyiség-

ben szintén hetenkint tartson tea-délutánokat, félreértések kikerülése céljából kérjük azokat, akik a szegény iskolásgyermekek felruházási költségeihez a tea-délutánokon való részvétel útján óhajtanak hozzájárulni, legyenek hozzánk ezúttal is hűségesek és látogassák továbbra is a Gyermekbarát szerdai tea-délutánjait.

A Gyermekbarát Egylet vezetősége.

Gyermekgyilkos ál-nagyhercegnő a szovjet-törvényszék előtt

Riga, október 16. Szenzációs bűnpörrel számolnak be most a moszkvai újságok. A bűnpör a moszkvai vész-törvényszék előtt folyt le és a vádlottak padján egy elegánsan öltözött hölgy ült két bűncselekmény miatt. Az egyik gyermekgyilkosság volt, a másik pedig az, hogy Anasztázia Nikolajevna nagyhercegnőnek, a meggyilkolt cárlányának adta ki magát és miután feltűnően hasonlított rá, sokan el is hitték neki. Ezt a hasonlóságot alaposan ki is aknázták és különösen a volt arisztokraták és a papság köréből szedte hiszékeny áldozatait.

Ravasz módon mutatkozott be ez a kalandornő az arisztokrata családoknál. Fölkereste őket és segélyt kért tőlük, de nem mutatkozott be. Mindenütt ezekkel a szavakkal fogadták:

— Anasztázia Nikolajevna, Fenséged az?

— Pszt! Csöndesen, — felelt — nem akartam elárulni az inkognitomat, de ha már felismertek, nem tagadom, én vagyok az!

Azután elbeszélte, hogyan szöktette meg egy vörös katona, aki katonaruhát szerzett neki. Mehetett volna külföldre, de ő nem akarta elhagyni szülőföldjét és azóta ide-oda barangol Oroszországban.

Moszkvában is férfiruhában járt-kelt, férfiasan nyírott hajjal és senkinek sem jutott eszébe hábor-

gatni. A hívek bőkezűen gondoskodtak róla és ő hogy még valószínűbbé tegye elbeszélését, arról kérte arisztokraták ismerőseit, hogy helyezték el valamilyen férfikolostorban, mert attól tart, hogy a bolsevisták üldözik, de a kolostorban ne mondja meg, hogy nő. Kérését teljesítették is. Hogy azután történt, azt a vádlott így adta elő a törvényszék előtt:

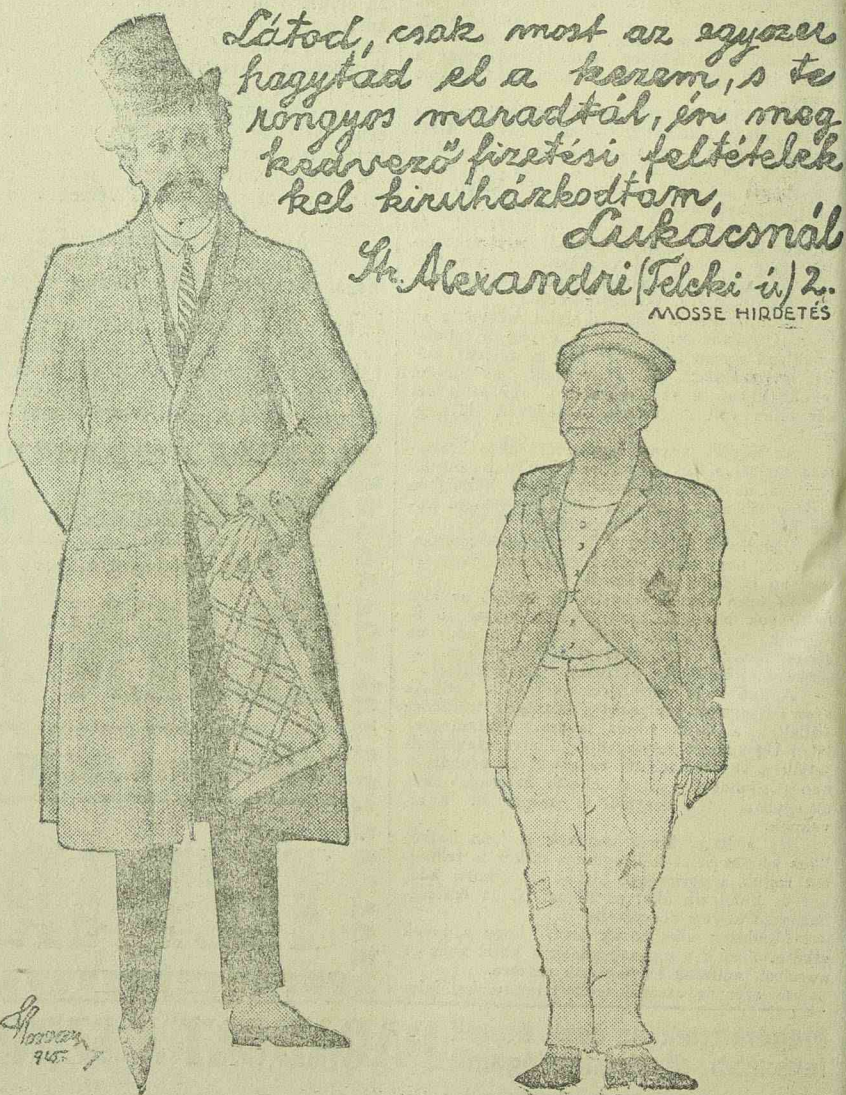
— Anna Psenizicinak hívnak és miután mindenki azt mondta, hogy feltűnően hasonlítok a nagy hercegnőhöz, ennek adtam ki magamat. Éveken át éltem ilyenformán jómódban, amíg Moszkvában pórnem jártam. Az egyik kolostorban elmondtam a priornak, hogy nem vagyok férfi, hanem a cárlánya és ez volt a vesztem. Akkor éjjel a prióberontott a szobámba, így szólt:

— Anasztázia Nikolajevna, légy a szeretőm. Felháborodva tiltakoztam az ostroma ellen, de a prior, aki erősen borgőzös volt, ölgetni kezdett és ezt kiáltotta a fülemből: — Gondold, hogy én vagyok Rasputin! — Hiába volt az ellenkezősem, ő erősebb volt. Hónapokig laktam még a kolostorban és a prior minden éjjel bejött a szobámba.

— Most én folytatom a történetet, — szakította félbe a vádlottat a vádbiztos. — A kolostorban csak akkor tudódott ki a dolog, amikor a vádlott már nem titkolhatta, hogy anyai örökök élnek. Az eset ekkor már a hatóságoknak is a fülébe jutott, mire úgy a nőt, mint a priort letartóztatták. A cárlánylagos leányt, miután áldott állapotban volt, fogház helyett a Dimitrievski-kórházban helyezték el, ahol megszülte a gyermekét, de harmadnapra petróleumot öntött szájába és a gyermek meghalt.

Kérem a szígru megbüntetését.

A vész-törvényszék gyermekölésért és azért, mert a cárlányának adván ki magát, családokat követett el, nyolcesztendei súlyos börtönre ítélte a vádlottat. Az ítéletet azonban a felebbezési törvényszék megváltoztatta, Elfogadta ugyanis az or-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

hogy az esetet nem fogják túlhajtani és a békés elsimítás útja bizonyára megtalálható lesz.

Bukarestből jelentik: Bulgária bukaresti meghatalmazottja felkereste Duca külügyminisztert, akivel hosszú ideig tárgyalt. Duca külügyminiszter a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani ennek az incidensnek. Románia és Jugoszlávia közösen fognak megtenni mindent a béke helyreállítás érdekében.

Szófiából jelentik: A görög előnyomulás tegnap este észlelt pillanatnyi megállása azt a hitet keltette, hogy Athénban a józanság kerekedik felül. A helyzet azonban ismét rosszabbodott és súlyos komplikációk bekövetkezése fenyeget. Ebben a pillanatban az a helyzet, hogy egy óra óta görög csapatok újra megkezdtek az offenzív hadműveleteket tüzéség védelme alatt. A Sztruma jobbpartján két zászlóalj Petrics irányában nyomul elő, míg a harmadiknak, úgy látszik, az a parancsa, hogy a Sztrumától 15 kilométernyire levő Petrovol községet foglalja el. Petricsben a helyzet tartatatlanná válik. Eddig a bolgár csapatok engedelmeskednek annak a rendelkezésnek, hogy ne bocsátkozzanak harcba.

A bolgár diákok ma a szófiai egyetemen gyűlést tartottak a görög csapatoknak bolgár területekre történő előnyomulása miatt. A gyűlés megállapította ennek az eljárásnak kvalifikálhatatlan brutalitását és egyhangúlag elhatározta, hogy tiltakozik a Népszövetségnél a bolgár nép békés fejlődésének ilyen megzavarása ellen.

Diplomáciai körökben meg vannak győződve róla, hogy a Népszövetség tanácsának sikerül majd a viszályt elsimítani.

Öt Irodalmi értékű művet

kap ajándékba minden előfizetünk, aki nekünk legalább egy negyedévre

új előfizetőt szerez.

Ha ez az új előfizető egy félévi nyugtát vált ki, úgy

tíz könyvet adunk ajándékba.

Pósalakán hét újabb kiütéses tífusz megbetegedés történt

A napokban megírtuk, hogy a megye több községében járványszerűleg lép fel a kiütéses tífusz megbetegedés. Legutóbb Pósaika községben két, tegnap azután újabb hét esetben történt megbetegedés. A kezelőorvos vért vett a két betegről és beküldte az állami laboratóriumba megvizsgálás végett.

Dr. Munteanu Leonin orvos megvizsgálta a vért és megállapította, hogy a hét beküldött vérminta közül hat kiütéses tífuszbacillusokat tartalmaz.

Dr. Munteanu a vizsgálat eredményéről értesítette a hatóságokat. Valószínű, hogy a hatóságok minden intézkedést megtesznek, de különösen a rendőrség figyelmét hívjuk fel, hogy vezesse be az ellenőrzést, nehogy a járványszekemből élelmiszer kerüljön Nagyváradra, mert a kiütéses tífusz — a háború idejéből emlékeztetünk rá — nagyon könnyen és gyorsan terjedő betegség.

Felmentette a bíróság Pércsy Ferencet

Azonnal szabadlábra helyezték

A Pércsy-féle bűnpert főtárgyalásának második napján a bíróság folytatta a tanúk kihallgatását.

Petruzz Lajosné váradesi lakos amerikai utlevél megszerzésére kérte Pércsyt és az 15 ezer leit kért erre a célra, de az utlevelet nem szerezte meg.

Idős Váradi Sándorné kisszántói lakos fia Magyarországon volt és Romániába szeretett volna repatriálni. Ennek elintézésére Pércsy 6000 leit kért, de nem tudta elintézni, mert nem volt módja és megfelelő ideje hozzá. Nem kéri a Pércsy megbüntetését, csak a kár visszatérítését.

Vura Ferenc gyantai lakos részére szintén amerikai utlevél megszerzését helyezte kilátásba Pércsy. Előbb 1500 leit előleget vett fel, azután újból 3000 leit kért és azt mondta: Most már meglesz az utlevél, kiteszem magát Amerikába. Azután újabb 40 dollárt kért hajójegyre. Arra nem emlékszik, hogy az előbbi 3000 leit vizumra kérte.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a vizumra kérte Pércsy a pénzt. Vigyázzon jól a szavaira, mert itt egy ember szabadságáról van szó. Emlékszik-e arra, hogy vizumra kérte a pénzt Pércsy.

Tanu: Igen, emlékszem.

— En azt is mondtam neki, hogy nem kell hajójegy. A testvéreim azt írták, csak a nagy vizig menjek, majd oda küldik a jegyet.

Osszesen 16.500 leit adott át Pércsynek. Kéri a pénz visszatérítését, a büntetést nem kéri.

Pércsy bemutatta az elnöknek a kért utlevelet. At akarta már adni a tanúnak, de az kijelentette, hogy nem megy Amerikába és nincs is szükség utlevélre.

Öt perc szünet után Athanasiu Sándor ügyész kezdte meg a vádbeszédet.

— Két napja folyik itt a tárgyalás. A védelem, amelyet igen jó ügyvédek látnak el, tökéletesen előkészítették a tárgyalásra az ügyet.

— Pércsy azt állítja, hogy nem bűnös. Sőt, én hiszem, hogy ő meg is van győződve ártatlanságáról. Mert mi van abban, ha valaki külföldre akar vándorolni, ha a maga erejéből itt nem tudja fentartani magát. És még nem bűn az, ha valaki vállalkozik arra és irodát is állít, hogy megszerezze az utlevelet. De nem csak ez történt. Az történt, hogy Pércsy vállalta az utlevelek megszerzését, fel is vett erre pénzt. De az utlevelet nem szerzi meg, a felek sürgetik, ő erre újabb haladékokat kér és újabb pénzt vesz fel, majd megfenyegeti a sürgető feleket azzal, hogy bevonultatja katonának, vagy feljeleníti a szigorancán. Tehát nyilvánvaló, hogy család ténykörülménye forog fent és az már büntetendő cselekmény. Sorra veszi ezután az ügyész a vádpontokat, majd áttér annak az erőszaknak a tárgyalására.

Kéri a büñösség megállapítását.

A vádbeszéd elhangzása után a magánvád képviselője, dr. Rosenthal Ferenc ügyvéd özv. Szabó Jenőné nevében 135 ezer leit kártérítést kér megállapítani.

Dr. Draghici ügyvéd a Timisiana-bank nevében jelent be 5000 leit kártérítési igényt.

A vádbeszéd elhangzása után dr. Ciacian Virgil védő kezd védőbeszédéhez. Nagy alaposággal, pontonként foglalkozik a váddal. Pércsy elvállalta az utlevelek megszerzését és meg is kezdte az erre irányuló munkát. Be-

szerezte a szükséges aktákat. A költségekre pénzt vett fel és nem rajta mullott, hogy nem tudta meg megszerezni az utleveleket. Ez azonban nem család.

Azután áttér az erőszak vádjára és hangoztatja, hogy Pércsy a legkisebb erőszakot sem fejtette ki, hogy a leányt megkaphassa. Ezt mutatja az a körülmény is, hogy sem karcolást, sem más nyomokat nem találtak a leányon.

Semmi tárgyi bizonyíték nincs a Pércsy büñösségére. A feljelentést hivatalból tették meg ellene és az egész ügyet a nyomozó-közegek tubuzgósága fujta fel. Kéri tehát a bíróságot, hogy mentse fel Pércsyt a vád és következményei alól.

Dr. Triff Titus néhány szóban reflektált az ügyész vádbeszédére és bizonyítja, hogy csak a csendőrkör csinaltak bűnpert ebből az ügyből, amely egyetlen tényben sem meríti ki a sikkszást, vagy család kritériumát.

Ezután tanácskozára vonult vissza a bíróság és rövid tárgyalás után kihirdették az ítéletet.

A bíróság felmentette a család, sikkszást és erőszak vádja alól Pércsy Ferencet és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését.

Az indokolás kimondja, hogy Pércsy nem bűñös csalásban és sikkszástban, mert azzal, hogy előleget vett fel egy vállalt munkára, meg nem csalt.

Nem látja bizonyítottnak a bíróság az erőszak vádját sem, mert erre semmi bizonyíték nincsen, különben is, a törvény értelmében a feljelentést 3 hónapon belül kell megtenni, a szóban levő leány pedig csak két évvel rá tette meg a feljelentést.

Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

A bíróság a magánvád képviselőit utasította, hogy követelésüket polgári bírósádkodás után érvényesítsék.

Pércsy Ferencet öt hónapi vizsgálati fogság után tegnap, az ítélet kihirdetése után szabadlábra helyezték.

NŐIKABÁTOT

mosi vásároljon,

mosi olcsóbban vásárolhat!

mosi a választék nagy

mosi sok pénzt takarít meg

NEVESI női divatruházában,
Strada Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 3. sz.
Cimre üggyeljen!

Nem gyári munkák, hanem 37 kis műhely masszív, szolid termékei vannak kiállítva az

Strada General Moşoiu
(Mecsei Mihály-u.)

Asztalosmesterek Bútorcsarnokában

ahol a legerényebb kiválmóltól a legmagasabb igényekig a legújabb stílus modern bútorok és kárpitosmunkák állnak rendelkezésre a vásárló közönségnek bámulatos olcsó, önköltségi árban.

Mielőtt **BUTORT** vásárolna, **DANIBERG és WALDNER** bútornagyáruházát tekintse meg Wallerstein Ferenc Utódaj Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz. 611

Lopós pálya ez a színészi — mondja Hegedűs Gyula Ézüstlakodalmi interjú

Budapest, október hó. Egyed Zoltán A Reggel munkatársa a napokban felkereste Hegedűs Gyulát, a kiváló magyar színművészt — ki a nyáron Nagyváradon is vendégszerepelt — hogy ezüstlakodalmához gratuláljon.

— Ilona, gyere csak — szól be Hegedűs egy másik szobába. — Ez a lurkó gratulálni jött az ezüstlakodalmunkhoz... Csakgyor hiba van ám, pajtás, a számításban, mert csak jövőre lesz az évforduló. 1901. október 26-án vettem én el a feleségemet, azóta pedig csak 24 esztendő telt el...

— Na — mondom — hát akkor majd jövőre ilyenkor szembesítem magukat egymással, Gyula bácsi, ha Isten élde. De na már itt vagyok, üres kézzel el nem megyek.

— Szóval, interjú minden poklokban keresztül? — Az. Első kérdésem: Hány éve színész, hány éve van a Vigszínháznál és ha újból kezdhetné az életet, megint csak színész lenne-e?

— Hű, a teremudatát, te perna! der, hisz ez már nem is egy kérdés, hanem három. Hát kérek: harminchat éve vagyok színész, május 1-én lesz harminc éve, hogy a Vigszínháznál vagyok, azelőtt hat esztendőt vidéken töltöttem, Kassán meg Kolozsvárott. Az pedig, édes fiam, hogy megint csak színész lennék-e, nem igen tudom neked megmondani, mert magam sem tudom, hogy tévedtem ide. Gazda akartam lenni mindig, a földet, lovat szerettem örökre...

— Nahát, Gyula bácsi, akkor mondja meg nekem, hogy mit tart a pályáról? Harminchat esztendő alatt eléggé kiköszölt...

— Ilyenre, tudod, jó volna, ha két szóval tudna felelni az ember... Nagyon szép, gyönyörű pálya ez, ha egy hegycsúsról tekinthet rá valaki, de hát amíg ezt megeri az ember, addig örült keserves a dolog. Az a kérdés, kik azok és hányan vannak, akik elérnek ide, erre a csúcra. Duse meg Saljapin, a többi nem... Egyébként a legzseméremetlenebb „lopós” pálya ez, édes öcsém. Az ember megcsinál, kitálal valamit, a másik meg fogja magát, oszt — elloplja.

— ?... — Úgy értem ezt, édes fiam, hogy a kitálálások, a megoldási lehetőségeket, az eszközöket, amelyekkel bizonyos dolgokat áthidal, megeljár, érdekessé tesz, megszépít az ember, — irizatosan lopták. Irodalomban vagy festészetben rögtön a körmére koppintanak a plagizátornak, itt meg, még ha in flagrantu csúpi is az ember, nem tehet kutyát sem ellene. Persze van tudatalatti tolvajlás is, de van előre megfontolt is. Az ilyeneket aztán büntetni is kéne...

— Hát a két élete közül melyiket szereti jobban, az ithonit-e vagy a szinpadit?

— Az ithonit, fiam, az ithonit. Mert harmonikusabb és zavartalanabb, mint az a másik. Ennek bizonyára az a megértő és szerető viszony a magyarázat, amely a feleségemhez fűz. Soha legkisebb felhő meg nem zavarta még az életünket!

— Melyik szerepét szereti a szinpadon legjobban?

— Azt én még, édes fiam, egyáltalán el nem játszottam. Azt hiszem, nem is igen jut már erre idő...

— Mondja, Gyula bácsi, milyen szerepet játszik szívesebben, amolyan kedves, higgadt, passzív, bölcs embert, mint teszem azt a „Hattyu”-ban a püspök szerep, vagy pedig olyat, amelyikben el is ordít hatja magát az ember, jól az asztalra csaphat?

— Természetesen jobban szeretem azaktívást, nagy dolgok mozgását, erős problémák megoldását. Dehát a mai modern ember okossága, kedvessége, egyszerűsége áll legközelebb hozzám és így hát inkább azokat kell csinálnom.

— Na, most azt mondja meg Gyula bácsi, hogy megy-e valamilyen metamorfózis keresztül, nem „a” színész, hanem speciálisan maga — abban a pillanatban, amikor megkapja a végszavát és a kulisszák mögül a szinpadra lép?

— Hát, nemigen. Ez ember akkor kinlódik a szereppel, akkor érzi át, amikor idehaza tanul. Elképzelet kívülről önmagát, megnyargalja a fantáziáját, ez az igazi munka az emésztő, a verejtékes, ez a vajadás. S a próbák alatt is le kell ilyenkor mindent vetni, a váltólejárót, az adót, mindent, miután azonban a szerepet így már megszülte az ember és a dolog „ül” már a lelkében és a külső-

gekben is, aztán már semmi szükség sincsen az átérésre, akkor már magától csinál az ember mindent. Ilyenkor én a legérzelmesebb jelenetekben is arra gondolok, hogy ejnye, haza kéne üzenni, hogy egy kis kőmönymagos rántottlevest legyen odahaza a vacsorához és haza is üzenek, mielőtt a szinpadról kijöttem...

— Ezek után mi volna a legfőbb vágya? — Nem mondatnám, hogy valami különösebb vágyam volna. Az egészség az a legfőbb, abszolút jó, mert mindent el tudok viselni, ha fizikailag egészséges vagyok.

— Valamit a Vigszínházról?

Exportőrök és kofák vásárolják el a nagyközönség elől az élelmiszereket

A piaci mizériák jobban kiélesedtek, mint valaha. Csak a tavasz végén hozta a hatóság és hirdette ki újonnan szigorú rendeletét, hogy a kofák délelőtt 11 óráig nem vásárolhatnak. Ennek a rendnek a megóvása azért is nehézkes volt, mert a piaci élelmiszerárusok nagyrésze, igen sok kofa a legközvetlenebb család, nemben van a szolgálatot teljesítő őrszemekkel.

A rendőrség a tavasszal el is határozta, hogy felülvizsgálja a kiadott kolaigazolványokat. Úgy tudjuk, hogy ez a felülvizsgálat meg is történt. A piaci viszonyok mégsem javultak semmitse,

a kofák a közönség orra elől vásárolják el a termelők portékáit már a hajnali óráktól kezdve.

A kofáknak a termelők és a fogyasztók közé való ékelése tetemesen megrágtatja az árakat és ez a rendőrség által figyelemre alig méltott rendszer

a legkevésbé sem illik bele a drágaság letörésére irányuló akcióba. A legszigorúbban meg kell akadályozni már egyszer kofák piaci uralmát,

erre készítet a növekvő szegénység, a háztartások egyre nehezebbé váló téli ellátása.

De a sok kicsi kofa működésénél talán még veszedelmesebb az a mi csak a legutóbbi időkben tapasztalható a piacon.

A nagyváradai piacot libaexportőrök lep-
ték el, akik minden kvantumban vásárolják ezt és a másfajta szárnyasokat is.

A libakereskedők Bécsbe és Csehszlovákiába továbbítják a nagyváradai piacra felhozott libát és a nagyközönség nem tud konkurálni az exportőrök áraival. Az exportot betiltani nem lehet, de azt, hogy áruikat a

nagyváradai piacon szerezzék be, ezt meg lehet és meg kell akadályozni.

A libahus hódított helyet, de most úgy van, olcsóbb, mint a marhahús s nemcsak a zsidók, hanem a keresztény lakosság fő étel-
mezési cikke is. A liba melléktermékeit, tollát, móját, zsírtát ugyanis olyan jól lehet értékesíteni, hogy a húsa lényegesen olcsóbbba kerül, mint a négylábúaké. Eppen ezért a hatóság védelmét már a legközelebbi piaci napokra rendszerezíteni kell. Szigorú razziaikat tartson a rendőrség!

A piaci mizériák tartozéka még az is, hogy a Piafa Vitézi Művei a volt Nagypiac-tér tel-
esen messze esik olasz-
i, újvárosi és kül-
városi városrészek lakosságától.

Valósítsa meg a tanács a piaci decentralizációt.

A réti piac nem vált be, mert a terme-
ők és a kofák egyaránt elkerülik. A kofaenged-
lyek egy részét

— Hát fiam, tudod, a Vig falai, a téglái és az én szobám, az én konzervatív természetemnek olyan fontos kiegészítő részei, hogy én azoktól alig tudnék már megválni. Bemegyek abba a kis szobába, ott vagyok már harminc éve, huszonhárom éve lakom ebben a lakásban, huszonöt éves ház-
as vagyok, szóval csupa ilyen konzervatív szám van az életemben...

Ezt már mégsem állja meg szó nélkül Hegedűs né s közbeszól:

— Hallja, Gyula, mit kompromittál itt folyton, az Isten áldja meg, ráér leplezni jövőre, amikor muszáj lesz, az ezüstlakodalmunkon...

át kell minősíteni a réti piacra s arra kell terelni a közelebből jövő talusi termelőket is.

A városi tanács utasítsa piaci biztosait, hogy közreműködésükkel életképesse és elevenné tegye a réti piacot és külön piacot kell fel-
állítani a Str. Alexandri (volt Teleki-utca) és a Vitéz-utca sarkán is, ahol erre a célra kitűnő tér kínálkozik.

A lakosság meg van gyötörve, fel van háborodva, holott egy kis jóakarát, több figyelem, könnyen tudna segíteni a bajokon, amelyekre felhívjuk a prefektus, a városi tanács és a rendőrség figyelmét.

Bőrbutorok

henserek, valamint ruganyos ágy-
betétek. Kapható és megrendel-
hető előrendű minták szerint.

Kovács József kárpitosnál
Strada Alea Emanuel Gojdu (Deák Ferenc-
u.) 1.

Nagy választék érkezett szövet árukból Hajnál és Rózsa céghez.

Kéztyű tisztítást és javítást, va-
lamint minden
nemű borárak tisztítását szakszerűen teljesíti
KEPES ELEK orvosi kötszerész Sas-passage

Heti értesítés! Érkeztek nagyon olcsó árban

gyógyszereseknek téglák, gyógy-
szer üvegek, kölnivizes üvegek, par-
fümös üvegek, étheres palackok,
irigátor üvegek, agydedények. stb. stb.

Kereskedőknek

likörös-, cognacos palackok, demijo-
nok, saját gyártmányú, lámpák, lámpa-
csövek, tábla ablak üvegek.

Feladás nagyban és kicsinyben

Biarmegyei kereskedőknek fuvarossal szállítottunk

Frații Komlós Testvérek

Gyári raklár — Nagykereskedés
Oradea-Mare — Nagyvárad

Strada Nicolae Iorga (volt Zöldfa-utca 13 szám.

Telefonszám: 3-42.

Hollós olcsó árusítása még csak 10 napig tart!

Dr Lupu véleménye a politikai helyzetről

Bukarest, október 18. (A Nagyvárad küldött munkatársától). A bepolitika úgy, ahogy itt közelről látom, a legspeciálisabb és legkülönösebb jelenség. Ma itt hallatlan lejáratásokat érnek el a politikusok. Olyan emberek, akikről azt lehetne hinni, hogy a legnagyobb ellenségek és a parlamentben halott heves és sokszor személyeskedő viták is ezt a látszatot erősítik meg felőlük, ezek most barátságosan tárgyalnak egymással a parlament büféjében vagy valamelyik elegáns hotel halijában. A politikai helyzet itt óráról-óra változik és fontos, szenzációs nyilatkozatok percek alatt vesznek el aktualitását.

Amikor dr. Lupu az Athéne Palace elsőemeleti szobájában felkerestem, néhány óra telt el csak azóta, hogy a parasztpárti deklarációja megjelent a dátuláni lapokban és ez a deklaráció leszögezi, hogy a nemzeti párttal nem egyeztek meg a kormányzásra.

Lupu dr. ágyban fekszik. Erősen meg van hűlve és napokig nem mozdult ki a szobából. De ez az ember itt is dolgozik, tárgyal, agitál. A szobájába szinte percenként lépnek be újabb és újabb emberek. Végre már sötétedik, amikor nyugodtan beszélhetek vele.

— Mit mondanak — kérdi Lupu — láthatja a helyzetet. Nincs semmi. Mit csinálunk. Nem tudunk megegyezni a nemzeti párttal. Nem rajtam múlik. Kérdezze meg Maniu Gyulát, hogy mi volt az akadály. Ő tudja.

— Akkor új helyzet áll elő a belpolitikában, képviselő ur, hogy gondolja megoldani a helyzetet?

— Még nem tudom. Mit tudom én? Tárgyalni fogok mindenkiel és a liberális kormány eltávolítása érdekében hajlandók vagyunk bárkivel szövetségre lépni...

Idegesen szívja cigarettáját. Felül az ágyban, azután megint vissza fekszik. Az óráját nézi. Késő délután van.

— Az új helyzetben mi az álláspontja a kisebbségekkel szemben a parasztpártinak? Hogy fognak viselkedni a községi választások alkalmával?

— A parasztpárti demokrata párt — mondja — és szívesen együtt működünk a kisebbségekkel is, amelyeknek kulturális szabadságát mindig respektáltuk és respektálni fogjuk.

— Hogyan áll a vidéki szervezkedés. Erdélyben mit tervez a parasztpárt?

— A vidéki szervezeteink erősek és kitartóak. Legsúlyosabb meg a szervezkedés Erdélyben. Ugyáltszik, még nincsenek tisztában a pártunk programjával.

— Egy nemzeti párti politikustól hallottam, hogy Erdélyben néhány körületben biztos eshetőségei volna a parasztpártinak. Beszervezik-e ezeket a körületeket?

— Hogyne. Ha lassan is halad a szervezkedés, mert megfelelő eszközeink nincsenek most, de azért csak halad. Látja, Biharmegyében és Nagyváradon is megalkult a parasztpárti tagozata. Én tudom, hogy nemcsak a román társadalom nézi szimpátiával a mozgalmunkat.

— Mavrodin tanár lelkes, agilis ember és meg fogja erősíteni és kiépíteni a párt oláhiai tagozatát is. A nyáron, mikor egy regdéli üdülőhelyen voltam Mav-

rodinnal együtt, felkeresett Keresztury Sándor is, akit a professzor igen értékes, agilis embernek ismer... Ismeri Keresztury Sándort?

— Hogyne, egyideig egy nagyváradai magyar lapnak is munkatársa volt.

... És szervezkedünk az egész országban, folytatja Lupu. Majd az új választások eldöntik, hogy melyik pártnak van lélegzőutasa...

Érdekes egyéniség dr. Lupu. Nem is tudom még a mai viszonyok között elképzelni úgy, hogy ő legyen a kormányon és az ellenzéki padokból mondjuk a mai liberálisok, esetleg valamelyik Brătianu őt ostromolja olyan kitartással, mint azt Lupu teszi esztendő óta... Lupu született ellenzéki politikus. Kétféle népszónok, szellemes és ötletes parlamenti vitázó. Ha egyszer ő kiáll a támadók sorából, színtelen lesz az ellenzéki harc...

Lupu dr. ezt a nyilatkozatát néhány nappal ezelőtt tette. Nem bizonyos, hogy ma meg is ismételné, mert a nemzeti párttal megint csak felvették a tárgyalásokat sőt meg is alakult a kormányzó-paktumot kidolgozó bizottság.

A nyilatkozata mégis érdekes mint kortörténelmi dokumentum! A mai politikai viszonyok hű tükörképe!

A maie? Itt nem lehet tudni. Mert óránként változik a helyzet.

Fleischer Sándor.

Ezüstözést, nickellezést

hőcípő és kalucsni javítást, ugyancsak varrógépek és kerékpár javításokat jelentősen eszközöl:

Kalenda-cég Oradea-Mare

Szörme ajándékok
Leichner szücsnél,
Str. Episc. Ciorogariu

Újri szabó üzletemet Str. Saguna (Kapucinus)-u. 16. sz. a. megnyitottam.

Készíték angol és francia úri-dívat ruhákat a lehető legbiztosabb árban
Einhorn Béla

NE VEGYEN RÉSZLETRE
FÉRFI-, FIU- és GYERMEKRUHÁKAT,
30 százalékkal olcsóbban veheti meg bármikor
KLEIN SÁNDORNÁL
Oradea-Mare, Sas-passage, Erzsébet kalapszalonnal mellett

ÉRTESELTETÉS
Uri szabóságomat egy a mai kornak megfelelő RUHATISZTÍTÓ és JAVÍTÓVAL kibővítettem, ahol is bármilyen elhanyagolt ruhák felelősség mellett OLCSON és SZAKSZERVEN KÉSZÍTTETVE, JAVÍTTATVA és azután pontosan hűsítve és vasalva FELVEVO ÜZLETEK Strada Regele Ferdinand (Kapucinus-ut) 17. szám Mandel, Unirii (Szent László)-tér 5. trafik.

Evtizedes tanulmányutam világárosokban garancia arra, hogy angol és francia úri-szabóságom

a legkényesebb igényt is kielégíti. Elfogadható árak, Angol szövetek raktáron!

Kenéz Ferenc

Strada Ciorogariu (Uri-utca) 23. szám. — Gimnáziummal szemben.

Schöberl-ágyak

készen és megrendelésre kaphatók 3500 Leier

ART KARDITUSNAI

Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig-palota Minden a szakmába vágó munkák legszolidabb árban és felelősség mellett készülnek.

CIPÉSZEK figyelmébe!

Légpárnás talpragasztó, sarokragasztó, kaptafatartó speciális gépeket a legmodernebb kivitelben szállít

Stern Béla
műszerész Oradea Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 18. sz.

Igazoljuk, hogy cipőgyárunk részére a fenn jelzett gépeket állandóan STERN BÉLA úr szállítja.

„Carmen“ cipőgyár r. t.

Grand Áruház

SAS-PASSAGE

FŐBEJÁRAT

Díszműárak

Ridikülők

Antikvitások

nagyválasztékban

HACKMAYER

uri szabó üzletében Avram Iancu (Kossuth)-utca 2.
eredeti angol ösztiszóvet hűlőnlegességek megérkeztek.

Egyomorra fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

IGMANDI

keserűvíz

10 évtágyat, kellemes közérzést és munkakedvet biztosít !!!

Az IGMANDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel !!

Együtt utaztunk egy modern Hány Jánossal Aradtól—Nagyváradig

Kacagató CER vigiáték a szereplővel
és az alkirály barátjával

Tegnap este, amikor a temesvári személyvonat
hott az aradi pályaudvarra, sok váradai utas igye-
zett a váradai vonatra felszállni, amelyen bizony
his hely akadt. Egy fülkében ült történetünk
az egyiptomi milliárdos, amikor félénken be-
ült a kupéba a nagyvárad kocsigyáros meg a
két váradai fiatalember társaságában.

— Megengedi, hogy ideüljünk, szólott a kocsi-
gyáros bitortalanul.

— O kérem, csak tessék — szólott a sápadt
fiatalember fiatalabban, akiről szól az egész törté-
net. Mindenki készülődött fel a hosszú utra és
helyezkedés izgalmaival voltak elfoglalva. Jó-
rában meg se nézi az ember ilyenkor, hogy ki ül
mellette. Azután megindult a vonat és a szemüve-
s fiatalember szomorúan mondta:

— Könnyű az uraknak, csak Nagyváradik
nak, de mit szóljak én, aki még tíz napig le-
z a vonaton.

— Hova utazik?

— Egyiptomba. Ha megengednék az urak, el-
nézném egyiptomi élményeim, mondhatom nagy
érdekesek.

A nagyvárad kocsigyáros ekkor befordult és
néni próbált. Őt ugyilátszik nem igen érdekli
Egyiptom.

— Hat éve vagyok kint Egyiptomban mint
újságíró és igazán nagyon boldog vagyok. Van kint
palotám...

...melyik városba, ha szabadna érdek-
li — szól egy utazó kinézéssel bácsi irigykedve.

— Ot emeletet, hadart tovább az egyiptomi
újságíró — megér ötven millió lelt, van házi 150
jövendelmem. Igazán örülhetek, hogy a nagy
megomlás után nem maradtam itthon. Mi lett volna
nam, egy vidéki újságíró, vagy talán felkerülök
Bpestre.

— Így saját lapom van, negyvenezer példány-
jelenik meg, de ez nem is nagy példányszám,
barátom sportcipia nyolcvanezer példányt is
Hja, úgy élünk, mint hal a vízbe, van ott kint
Mercedes és Ford autógyárnak örült nagy te-
s tudja, a szerkesztő urral mindenki jóba
lenni, küldenek majdnem minden héten egy
márpasztató autót. Van hála a papnak vagy
gy darab, sajnálom, hogy nem hoztam el egyet.
dorodom a vonattól. Nálunk 120—140 kilomé-
ter egy személyvonat is óránként, hát még a
ors, meg az expressz.

— Most is üzleti ügyben vagyok itt, van há-
ni vagon elefántcsontot, azt szeretném eladni,
tudnak az urak ajánlani egy zongora vagy egy
párdolgogyárost, aki megvenné. Igaz, hogy nem
újakk azt itt megfizetni, nyolc, tíz millió lei az ér-
ke, ép jó lenne, most egy kicsit sokat lumpoltam
megfogytán van a pénz. Hja, a nők, minek is
mndjam...

Ki tudja meddig dült volna a szó az egyip-
ti újságíróból, amikor a nagyvárad kocsigyáros
befordult a másik oldalra és elmosolyodott.

Az egyiptomi elspádt és dühösen felkiáltott:

— Maga szemtelen fráter, hogy mert maga ne-
vetni, amikor én élményeim mesélem, ri?

— En nevettem? De mondja, mit hazudik itt
maga össze-vissza, ki kérte magát, hogy egyiptomi
élményeit mesélje, mondja, maga egyiptomi link-
rikabil. Hát azt hiszi, akadt valaki itt, aki egy szót
is hisz magának. Nem szégyeli magát?

— Nézze, nekem olyan jó barátom az egyip-
tomi alkirály mint...

— ...ha még egyet hazudik, leszakad ez a
szerencsétlen új pályatest, vigyázzon — szól ne-
vetve a kocsigyáros.

— ...mint Bratianu miniszterelnök, Nagyvá-
radról táviratozom a miniszterelnöknek és kérem
fogom, hogy tartóztassák le magát, akasszák fel.
Maga mer egy egyiptomi újságíró megsejtteni, maga
parvenü...

— Ne ijesszenen, mert én szívbajos vagyok
— szól a kocsigyáros nevetve — de nézze, én
hajlandó vagyok bocsánatot kérni magától, ha

maga egy fontot mutat, vagy az utlevélt, amely-
ben egyiptomi vízum van. Akkor mindent elhiszek.

— En nem tárgyalok magával, maga parvenü,
szélhámos. Nem kell nekem igazolnom magam itt

Eltüntették Bottó és Sztaroveszky neveit az alapítványi épületekről

Bottó Ferenc nagyvárad ügyvéd azzal az in-
dokolással, hogy a múlt század utolsó felének
leányai kezdik elfelejteni a főzés tudományát s né-
melyik már nem is tudja elkészíteni a jó ételeket,
minden vagyonát arra a célra hagyta, hogy ott a
polgári társadalom leányai főzni tanuljanak s az in-
tézmény neve: Bottó főzőiskola legyen. A hagyat-
ékhoz tartozott Ta ake Ionescu, körös-utcai ház s
vidéken néhány kisbirtok, amelyekből felállították a
főzőiskolát s egyideig működött is az intézmény,
különösen a háboru alatt a tisztviselőknek adott
élelmezést. Időközben lassan eladták a vidéki in-
gatlanokat, hogy az intézményt fenntarthassák,
amely az új impérium alatt is működött. Jó ideig
diszittette az alapítványi házat a felírás: Bottó főző-
iskola, azután eltűnt onnan az intézmény alapítóját
megörökítő tábla.

Ez alkalommal dr Bucico Coriolán polgármes-
ter úgy nyilatkozott, hogy a város ráfizet a főző-
iskolára s kénytelen lesz ezt beszüntetni. A Bottó
örökösök közül a legközelebbi a nyilatkozat
megjelenése után, utánna nézett annak, hogyan
tartja be a város az alapító okirat kikötéseit s rá-
jött arra, hogy a főzőiskolát a város átadta az
inasothonnak, tehát rendelkezéseinek nem megfelelő
módon kezeli s nem tartja be az alapító azon ki-
kötését, hogy az intézmény az alapító nevével
együtt tartassék fenn. Ezért elhatározta, hogy a hi-
vatalos iratok betekintése után a pert megindítja a
város ellen. Hogy miért vették le a főzőiskola táb-
láját, nem lehet tudni, pedig a város úgy fogadta el
az alapítványt, hogy a neve a Bottó főzőiskola le-
gyen s ezt a kormányhatóság is jóváhagyta. Ezen
utólag nem változtathat a város, legfeljebb vissza-
adja a Bottó örökösöknek az alapítványi vagyont.

A másik városi alapítvány a Sztaroveszky Imre
és felesége által alapított gyermekóráh. Nem
annyira extravagáns célokat szolgál mint az előbbi,
hanem a város és Biharmegye egészségügyét szol-

az urak előtt. Ők hisznek nekem. Maga sötét
buta. Nem igaz?

— Nézze, ne veszekedjünk — szól a kocsi-
gyáros — van nekem egy vagon percmutatóm ol-
csón odaadom, de csak átolvassa egy font az
egész. Vagy vegye meg a másik tételmet, egy va-
gon préselt szunyog, az is egy font. Mi magának
két font?

A kegyetlenül leleplezett modern Hány János
reszketett a dűhtől, kopott télikabátját igazgatta ma-
gán és szótlanul nézte az eltűnedező villanypózná-
kat, az utasok az oldalukat fogták a nevetéstől.
Nem sokára feltűnt Nagyvárad villanyosa, pakolni
kezdtek az utasok. Az egyiptomi is. Azt mondják
Aradon kezdő újságíró. Ha ilyen fantáziája van, jó
riporter lesz belőle. A nagyvárad pályaudvaron a
fülke utasai kórúba bucsuztak el tőle:

— Üdvözlöjünk az egyiptomiakat, az öreg Fa-
ragót, azaz Paraót is, Tutunkhament is, a Nilust,
Ramszerzt, Khedivét is, mindenkit, még a három
vagon elefántcsontot is...

Befogta a fület és úgy menekült be a restibe,
Nagyon leleplezték szegényt. Csak attól félek, ha
megtudja az alkirály barátja, diplomáciai konfliktus
lesz...

(=)

gálja, a jövő nemzedék számára nélkülözhetetlen
gyermekóráhazzal. Az intézmény fennállása óta a
munkásság s a középiskolai gyermekek ezrei
nyertek segítséget betegségeikben s megbecsülhetet-
len szolgálatot végez ma is a város és a megye
közegészségügyeinek javításában. Elképzelné is rossz,
mi lenne ez a város a gyermekóráh nélkül.

A gyermekóráh homlokzatáról szintén leltűnt
az alapító neveit hiedő tábla. Az alapító okirat
ban világosan kikötötték az alapítók, hogy az in-
tézmény nevük említésével tartassék fenn a hagyó-
mányból a város által. Ma csak annyi van a be-
járatnál, hogy „Spítalul de copii”, holott az alapítók
kikötését a város annak idején elfogadta, jóvá-
hagyta a belügyminiszter s ezen változtatni csak az
örökösök jóváhagyásával lehetne, de annak meg-
említését, hogy kié az alapítvány, semmiéle eset-
ben nem hagyhatja el a város.

Ezt semmiéle impérium nem teheti. Zsiga Mik-
lós alapítványainál, amelyből sok szegény román
tanulót képeztek ki intellektuális pályákra, az ala-
pítvány mindig Zsiga Miklós nevével viselte. Gajda
„mánuel alapítványain se változtatott a régi impé-
rium. A város vezetősége valószínűleg nem tud
erről a felirat változtatásról, amelynek revidelését
az alapítványi jog természete kívánja. Mert az örö-
kösök perre alkalmasnak találják azt, hogy az ala-
pító kívánságát és feltételét nem respektálja a
város.

Galgóczi magántanfolyam

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. III. 22

Telefon: 95-35 József.

Előkészít az összes középiskolai magánvizsgákra,
érettségire stb. ... Teljes anyagi felelősség mellett.

A Burberrys Ltd. London

világhírű cég kiváló minőségű

angol szövetei

csakis a romániai kizárólagos vezérképviselő

Boris Goldbergh helyi fiókjánál

Ferdinand király-út 5. szám alatt kaphatók.

IPAROSOK LAPJA

Megmozdult az iparosság

Lapunk hasábjain az iparos érdekek felelőssége szánt cikke és felhívások, ügylések, megremetettük gyümölcsüket. Az iparosok letárgikus álmukból felébredtek s még mellé tudatára ébredtek annak, hogy a további tettség, a dolgoknak készen való érkezésének várása őket a célhoz soha közelebb nem viszi. Hogy saját maguk jogi helyzetét biztosítsák, anyagi javaikat megvédelmezhesék, maguknak is sikra kell szállani, közösen kell tevékenykedni s így várhatnak helyzetükben jobbrafordulást. Ezen eszméktől vezettetve, az Ipartestület által ujonnan átalakított köri helyiségében vasárnap délelőtti 11 órakor népes gyűlést tartottak az iparosok, melyen elhatározták az agressziós munkát polgári jogaik védelmére.

A gyűlést a testületi tagok kívánságára Monus Sándor hívta össze s ugyancsak a megjelent iparosok kívánságához képest ő is vezette azt le. A gyűlés megnyitása után, melyben hangzottak, hogy ez nem az Ipartestület, mint Iparhatóság gyűlése, hanem az iparosság társadalmi megmozdulása, az elnök dr. Soós István városi aljegyzőt kérte fel, hogy ismeresse a községi választásra vonatkozó részét a közigazgatási törvénynek. Dr. Soós István könnyen érthető módon, teljes részletességgel magyarázta meg az új községi választásra vonatkozó szabályokat, mely szerint minden 21 évet betöltött romániai állampolgárnak választó jogosultsága van, ki egy év óta a város területén lakik. Ismerte a választandók minőségét, számát és működésük időtartamát, valamint hatásköre alá tartozó ügyeket. Mindezekből látható volt, hogy a község, illetve municipium joggal felruházott városunk vezetői a polgárság anyagi helyzetére, város fejlesztésére, rendészetére és egészségügyére bir rendkívüli nagy működési körrel. Ezeknek az ügyeknek intézése mindenkor elfogulatlanul kell, hogy történjen a polgárság teherbíró képességéhez képest, éppen ezért a városi tanácsnak oly módon kell, hogy megválassza, hogy azok a polgárság mindennemű szükségleteit, bajait, teherbíró képességeit ismerjék, felül kell, hogy emelkedjen a politikán és az önérdéken, mert ezek csak egyéni érdekeket szolgálnak s a polgárság hátrányt szenved mellette. A törvény ismertetését befejezve, az iparosgyűlést Lebóvits Rudolftól tájékoztatásba hálás köszönetét fejezte ki dr. Soós Istvánnak az értékes előadásért, mely után még dr. Soós kijelentette, hogy további felvilágosításokkal szívesen szolgál a polgárságnak.

Ezután Dévald László tartott beszédet, melyben rámutatott a választások kimenetékének óriási jelentőségére. Az iparosság nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy a városi tanácsba, a polgárság ügyeit érző és megértő tagok választassanak be, miért is az iparosságnak szervezkednie kell, csoportba tömörülnie kell, hogy fellépésének súlyt adjon és kívánságait a pártok, valamint a megválasztott tanács tagok figyelembe vegyék. Hogy az iparosság szervezetbe tömörüljön, programot és kívánságokat tartszen elő s hogy az egész községi választást előkészítse, nézete szerint szükséges egy kisebb előkészítő bizottság. Ezek megválasztására kéri a gyűlést.

Ungerleider Mór ugyanilyen értelemben szól a kérdéshez, buzdítja a tagokat a további érdeklődésre és csatlakozik az előkészítő bizottság választásához.

Dr. Feld Albert s Buday Tibor szólalnak még fel ugyanilyen értelemben, mely után az ülés az előkészítő bizottságba Szabó Károly asztalos, Bolgyika György közműves, Lebóvits Rudolftól férisszabó és Buday Tibor cipész és Szűcs István közműves-mesterekre választotta be.

Felolvasták ezután a Kereskedelmi Csarnok átiratát, melyben óvatot emel, azon felfogás ellen, hogy a Csarnok, mint a kereskedő-osztály képviselője a kereskedők és az iparosok közé őket akarnának ütni.

A kérdéshez Dévald László szól, mint aki a fenti nézetnek hasábjainkon írt cikkében kifejezett adott s felszólalásában bizonyítja, hogy a Csarnok működése és állásfoglalása a Kereskedelmi és Iparkamarai választások kapcsán olyan volt, ami a megértést és a kölcsönös támogatást semmiben sem igazolja. Örömmel veszi mindazonáltal az együtt-

működésre és megértésre vonatkozó kijelentését a Csarnoknak, abban a jövőre nézve bizik annál is inkább, mert a jövőben jobban szervezve vesz részt az iparosság a közös tárgyalásokban.

Buday Tibor és Ungerleider Mór osztják az iparosságra megnyilatkozott nézetet, melyet Dévald László lapunkban, az Iparosok Lapja rovatában kifejtett s maguk is jobban és hasznosabbnak látják a jövőben ezen két, iparos- és kereskedő-osztály közös megértésével fogják előre vinni ügyeiket.

Végül Réder Armin kérte a gyűlést, hogy utasítsa a megválasztott bizottsági tagokat működésük meliorálási felvételére.

Ezzel kapcsolatban közöljük még, hogy a megválasztott bizottság 20-án, azaz kedden tiszteltgett dr. Regmann Miklós prefektus úrnál, aki a maga részéről ígéretet tett, hogy a liberális párt felőlésénél figyelemmel lesz az iparosság kívánságaira, azok programjára, miért is kérte a bizottságot, hogy ezek megismerése végett egy legközelebb tartandó iparosgyűlésre őt is hívják meg. A bizottság a kívánsághoz képest ígéretet is tett s egyébként is felvette az érintkezést a pártokkal.

Igy ha egyeséges csoportba lesz tömörülve az iparosság, bizony remélheti, hogy amellet, hogy ténylegesen működő iparosok is bekerülnek választás után a város tanácsába, amellet a más megválasztott pártbeli emberek is az iparosok programját és felfogását magukéva fogják tenni.

Az Iparoskör új helyisége. Örvendésesen látta a múlt héten összegyűlt iparosság az Ipartestületi ház gyönyörű újáalakítását. Örömmel konstaltta a megjelentek tömege, hogy az Ipartestület elnöksége és előjárósága a régi, ócska és izlést-rontó épületek és helyiségek átalakításával hasznos, szükséges és jó munkát végeztek. Az értékű kifizetett százazrek a legjobb célt szolgálják, mert így alkalom adódik az iparosságnak állandó összegjöveteleik megfelelő helyen való megtartására. A termék, mely egyrészt az iparosság érdekeit, szórakozás és szer-vezkedés után van hivatva szolgálni a gyűlések megtartásához is igen alkalmas, mert megfelelő be-rendezkedéssel 250-280 embernek ültőhellyel is szolgálhat. A kör helyiségeinek berendezése most folyik, részben meglévő bútorok javítása és átalaki-tásával, részben pedig újabb beszerzésével. Jö-vőben a gyűlések is itt lesznek megtartva, valamint már a közeli napokban 2 nagy billiárd- és kártya-terem, valamint egy olvasóterem fog az Ipartestület tagjainak rendelkezésére állani. Felhívjuk iparosaink figyelmét, hogy bármilyen szerű megbeszéléseiket, ér-tekezleteiket előzetes bejelentés mellett itt megtart-hatják. Ugyancsak figyelembe ajánljuk a körhelyi-seget a kávéházat látogató tagjainknak is, hogy min-dennemű helyi és közzgazdasági szaklapok fel lesz-nek felfektve s szolid alapokon való szórakozásra is meg lesz az alkalmuk.

Iparváltási kérelmek felszerelése. Ipart váltó iparosainknak eddig a törvény értelmében csak nagykorúságukat és képesítésüket kellett igazol-niok. Az elsőfokú iparhatóság újabb rendelete alap-ján jövőben az állampolgárságukat is igazolniok kell az új kezdő iparosoknak, miért is kérelmükhöz az állampolgársági bizonyítvány is melléklendő.

A személyazonossági igazolványok fényké-pe a minden városi polgárra egyformán kötelező fényképes személyazonossági igazolványok kiadása ismét megindult, a fényképek megszerzését pedig Ipartestületi elnökségünknek sikerült megállapodni egyik helybeli jónévvű hivatásos fényképsziparossal, ki az Ipartestülettől váltandó utalvány ellenében 2 igazolványba való és egy vizitkártonra felragasztott képet kedvezményes árral fog elkészíteni. A ké-pék ára 30 Lei az Ipartestületnél lesz fizetendő s melynek 20 százaléka az elagott iparosok menháza javára fog fordítani. Tekintettel arra, hogy nem-csak 1-2 személy utáni forgalomról, hanem 2000 önálló iparos és hozzájuk tartozó családtagjai fény-képeiről van szó, így az iparosság minden különös áldozat hozatala nélkül tekintélyes 10.000 lelt me-haladó összeget juttathat az elagott iparosoknak, menháza javára. Felkérjük tehát tagjainkat, hogy fényképmegrendelésre vonatkozó utalványokért az Ipartestület hivatalában jelentkezzenek.

A nagyvárad iparosok temetkezési egy-sületének kilencedik halottja. Felhívjuk egye-ltünk tagjait, hogy Korom Mihály férisszabó m-ter tagunk elhalálozott, ennek következtében az e-dékessé vált 10 lei járulékl minden egyes tag á-l az Egyesület pénztárához befizetendő. Tisztelek Elnökség.

Az iparos menházhoz érkezett adomány. Utolsó nyugtázásunk óta a következők küldtek M-házunknak adományt. Weiszglas Lázár tüzifa ut-jutalékban 1875 lelt, Gyulai László Sinka Lás-koszorumeváltása címén 500 lelt, Réti Béla bór-reskedő 200 lelt, Dévald László október havi já-lékban 20 lelt. Fogadják a nemes szívű adomá-nyok ezuton kifejezett hálás köszönetünket. Tisz-tettel az Ipartestület Elnöksége.

Cipész, Csizmadia Urak!

Gen. Holban (Szécs) u. 12. sz. a.

bőrüzletem megnyit

Réti Béla

Olcso árak! Pontos kiszolgálás!

Autogénhegesztési munkált

ne vigye kontároknak, sem másodkézbe csinál-tatni, mert sokkal olcsóbban és jobban megkapja

Orlei és Fiedler

autogénhegesztő és fémparteipelnél, ahol minden e fajta munkákat felelősség mellett végeznek, Str. Episcopol Radu (Sztaroveszky-utca) 9. szám alatt

Gazdák figyelmébe!

„Herma“-féle dara- és lisztmalom

küldeményünk érkezett újból. Összeállítás, valamint kezelési módja igen egyszerű. Kását, darásütőlisztet egyaránt előállít.

Hajtóereje 4 H. P. Benzinmotor
Ára Lei 40.000.

— Részletfizetésre is! —

Megtekinthető:

Lazarovitz H. Lázár cégnél
Timisoara, Str. Mercy 2. Géposztály, telefon 16-58

Kívánatra készséggel szolgál ajánlattal, tervezettel valamint illusztrációval

Gomblyukkötést, Endlízést gépen jutányosan vállal

GLÜCKMANN

Str. Saguna (Kapusinus-utca) 4.

ZSOLDOS

:: tanintézet ::

Budapest, VII, Dohány-u. 84.
Telefon szám József 124-47.

Magyarország legre-gibb, legismertebb elő-készítő intézete. A leg-jobb sikerrel készít elő középiskolai ma-gánvizsgákra, éretlís-gíre vidékiek et is. Rész-letfizetési kedvezmény teljes anyagi felelősség

„Zeppelin“ kályhacüzst

a háziasszonyok kedvence, mert a fűtésnél teljesen szagtalan s hűlő. — Gyári lerakat:

Schönzweig & Beer
festékkereskedőknél, Str. Avram Iancu v. Kossuth-u 13

Zboray és
Dr Andriská

Nagyvárad legrégibb szücs és szörme nagyáruházában Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 8 szám alatt

Szörmeárúk nagyvárostékbár
Hosszu sil bunda 11,000 leitől

Nagybükaresti egyházi lap az erdélyi rci. püspökök ellen

Kolozsvárról jelentik: Nagy Károly rci. püspök pásztorlevelet adott ki a kivándorlási propaganda ellensúlyozására, amelyet minden templomban fel fognak olvasni. Nagybükaresti egyházi szemle a következőket írja:

Erdély északnyugati részében lakó magyarok elhatározták, hogy püspökséget alakítsanak és Sulyok Istvánt meg is választották püspöknek. A miniszterium nem hagyta jóvá ezt és azt hitték, hogy ezzel el is van intézve az ügy. Most azonban — írja a román szemle — arról értesülünk, hogy újabb választást tartottak, de a szavazatokat nem pontják fel mindaddig, amíg a miniszterium nem döntött a kérelem fölött. A Cuvantul mű lap, amely többször hevesen támadta református egyházat, a következőket írja: románokra háramló nagy hátrány nélkül so sem lehetne a püspökség megalakítása. Kolozsváron már van egy ilyen püspökség, amely egyebet sem tesz, mint a románok ellen izgat. Nagy Károly püspök inkább zerepelhetne az országból kiűzött püspökök élén. Ő hozta be az országba azokat a izottságokat, amelyek itt valóságos vizsálatokat tartottak. Van egy Nagy Károlynak nekünk, elég belőle egy és nem kell még egy református püspök.

A pásztorlevelében Nagy Károly püspök élesen visszatámasztja ezt a súlyos és talán támadást.

Ki volt az első szó nagyváradi színpadon?

A színház 25 éves jubileuma elmaradt ugyan, de a lelkekben megünnepezték e napot. Messzi egekből többen jeleztek, hogy eljönnek a jubileumra, hogy ott legyenek 25 év után is, mint hogy ott voltak 25 év előtt. A jelentkezők között talán legérdekesebb Könyves Jenő nyugdíjas színgazdától jelentkezése, aki az első szót mondotta a színház színpadán. A kis levelen, melyet Könyves küldött Gróf László igazgatónak, pecsételt a következő szöveggel: J. Könyves Artistic gentur internacional, Timisoara.

A levél a következőképpen szól:

Igen tisztelt Igazgató ur!
Hallomás után tudomásomra jutott, hogy keresztek azokat a színeket (nem tudom, mily okból), akik az 1900. évben a váradi színházban működtek. Bátor vagyok tudomására hozni, hogy szerény magam is jelzett évben Somogyi Károly társulatával működtem, mint hős jellemszínész és rendező. Az első szó a nagyváradi színpadon az én ajkaimon hangzott el.

Kiváló tisztelettel

Könyves Jenő, nyugd. színgazdától.
Utána néztünk a megnyitási színlapján és Várady Antal „Uj oltár” című alkalmi darabján Sándorllyt játszotta Könyves Jenő és a függő felgördülésekor ő üdvözölte néhány szóval, a társulat nevében a közönséget. Neki is, nekünk is érdekes, felejthetetlen élmény lett volna, ha a jubileumon ismét ő jelent volna meg, most már későrebb fejjel a közönség előtt.

Szörmeárúk

nagy választékban, feltűnő olcsó árban. — Alakításokat nyári árban vállaltok. Kívánatra házhoz is megyek.

Rubi n szűcs

szörmeüzlete, Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 5. szám.

BALLY-cipők REICHARD-nál
Popper-cipők REICHARD-nál
Sár- és hócipők REICHARD-nál

A magyar tisztviselők a városházán

III.

A magyar kisebbség községi politikájának sarkalatos pontja: a kisebbségi tisztviselők védelme és egzisztenciájuk biztosítása.

Nem akarjuk most a múlt eseményeit felsorolni. A magyar tisztviselő sorsa ismeretes: nyugdíjazták, vagy elbocsájtották. A megmaradt számára minden tudásuk és képességük dacára sem nyílt ut az előléptetés, a karrier felé. Hivatalfőnökké, ügyosztályvezetővé nem nevezték ki magyar embert, bármily alkalmas volt rá. Főszámvévo, előjárósági főnök, főlevéltáros, könyvtárigazgató, árvaszéki elnök, mindezeknek az állásoknak a betöltésénél a magyarokat mellőzték. Most is pályázatot írtak ki az adófőnöki állásra és jöllehet, van magyar tisztviselő, aki ezt a pozíciót évek óta kifogástalanul és nagyszerűen látja, mégis arról van szó, hogy félretöltik és adófőnökké kívülről hoznak be valakit. Nem tudjuk, hogy kit, nem is vonjuk kétségbe, hogy nem lesz araváló, de be kell látni ilyen körülmények között a magyar tisztviselő helyzetének reménytelenségét, aki tíz évi lelkiismeretes és eredményes működés után sem léphet elő.

A magyar kisebbség arra fog törekedni a városházán, hogy ez megszűnjön. Minden törvényes eszközt meg fog ragadni arra, hogy a magyar középösztály fiaiának egzisztenciáját is biztosítsa. Elvégre a magyarságnak is joga van

Nagyváradi városházán a kenyérhez. A magyar intelligenciát is el kell helyezni.

A közigazgatási törvény azonban nemcsak arra ad módot, hogy feliratokban, vagy ajánlásokban, vagy valamely ellenszolgáltatás felajánlásával tegye lehetővé a város, hogy magyar tisztviselőket is kinevezzenek, hanem arra is, hogy önmaga is alkalmazzon magyar hivatalnokokat. A törvény 50. szakasza ugyanis egyenesen a városi tanács hatáskörébe utalja a közigazgatási intézmények alkalmazottainak megválasztását. A tanácsnak tehát prefektustól, vagy miniszteritől függetlenül joga van igen sok városi állás betöltésére. A magyar kisebbség szigorúan szem előtt fogja tartani az állások betöltésénél, hogy a magyar anyanyelvű intelligenciát ne mellőzzék, hanem számarányának megfelelő mértékben kapjon kenyeret a város szolgálatában. Újból bátorságot kell önteni a magyar anyanyelvű új generációba, hogy a közpályák számára is meg fognak nyílni és nemcsak kézbesítők és hivataloszlók között fogunk találni magyar alkalmazottat, hanem súlyos és jelentős pozíciókba is eljuthatnak. Ma Nagyváradi városánál — nem hisszük — hogy a számvévo, fogalmazói és technikai karban összesen husz magyar tisztviselő volna — a többi mind kezelő és alárendelt munkát végző személyzet. A tanács magyar tagjai arra fognak iparkodni, hogy a magyarság szisztematikus félretöltésének véget vessenek és fiaiának a városi közigazgatásban is kenyérkereső utakat vágnak.

A német nemzetiek elfogadhatatlannak tartják a locarnói egyezményt

Berlinből jelentik: A német nemzetipárt és az országos szövetség elnöksége a következő határozatot hozta: A német nemzetiek kijelentik, hogy a locarnói tárgyalásoknak eredményeképpen elkészített szerződés a párt számára elfogadhatatlan.

A német belpolitikai helyzet ezzel az állásfoglalással komolyra fordult. Schiele miniszter kénytelen e lépés konzekvenciáját levonni és a kormányból kilépni. A kormánynak két másik tagja szintén a német nemzetiekhez számítható.

A német nemzeti minisztereknek a kormányból való kilépése egyértelmű a birodalmi gyűlés feloszlásának szükségességével, mert úgy a szociáldemokraták, mint a német demokraták kijelentették, hogy nem hajlandók a német nemzetiek részéről áthárított felelősséget magukra venni.

Stresemann védi a locarnói szerződést, de azt kívánja, hogy a szerződő felek is vonják le a következményeket. Karlsruheban mondott beszéde során a következőképpen nyilatkozott a locarnói tárgyalásokról:

— Mindenki, aki tudja azt, hogy Németországot csak Európa békés fejlődésének talaján lehet helyreállítani, csak helyeselteti azt, ami Locarnóban történt. De ha Németország a locarnói szerződéssel biznyságot tett tartós békeszellemeről, akkor azt, ami Locarnóban létrejött, gyakorlatilag valóra kell váltani azzal, hogy a szerződő felek túlnan is levonják a dolgok mostani állásából a következményeket. Stresemann kifejtette a beszéd további során, hogy teljességgel valótlan az az állítás, mintha Locarnóban megpendítették volna az Oroszország elleni blok létesítését. Németország sohasem venne részt ilyen politikában. A német—orsz kereskedelmi szerződés megkötése világosan és gyakorlati értelemben kifejezésre juttatja Németország abbeli akaratát, hogy Oroszországgal megörzsi a jó viszonyt.

A locarnói egyezmény, lord Grey szerint az orosz politika letörésére vezet. Londonból jelentik: Lord Grey, aki 1914-ben a liberális kormány külügyminisztere volt, Svaneceban tartott beszédében a

locarnói szerződésről is megemlékezett. Az orosz kérdésről azt mondta, hogy a szovjet-kormány minden látszat szerint úgy a Locarnóban parafált szerződéseket, mint Németországnak a Népszövetségbe való belépését ellene irányuló akciónak tekinti. Ha a szovjetpolitika abban áll, — mondotta lord Grey — hogy Európában nyugtalanságot idézzen elő, Locarnóban kétségtelenül nagy lépés történt ennek a politikának letörésére.

Kulcsok

A debreceni zsidó gimnázium államsegélye

Debrecen, október 24. Debrecen törvényhatósági bizottsága 10.000 aranykoronát szavazott meg a zsidó gimnázium építésére, miután a város ezeit minden állami és minden felekezeti iskola építéséhez a multban is hozzájárult. Händel Vilmos egyetemi tanár, aki, mint ismeretes, annak idején fajvédő programmal Nagy Vince ellenjelöltje volt, két társával megfellebbezte a belügyminiszterhez a közgyűlés határozatát és a belügyminiszter valóban nem is hagyta jóvá a zsidó gimnázium városi segélyét.

A belügyminiszter döntése osztatlan konsternációt keltett városszerte és néhány nap előtt a törvényhatósági bizottság jogi és pénzügyi tanácsa már foglalkozott a belügyminiszter határozatával és úgy döntött, hogy ismét azt javasolják a közgyűlésnek, hogy újból szavazzák meg a 10.000 aranykoronát. Ma volt a törvényhatósági bizottság közgyűlése, melynek során Csűrös Ferenc dr a zsidó gimnázium ügyében előterjesztette javaslatát, mely szerint a törvényhatósági bizottságnak a tizezer aranykoronás segély megadó határozata törvényszerű, jogos és méltányos volt, így azt a belügyminiszterhez ismét fölterjesztik. Csűrös Ferenc dr azzal indokolta meg a javaslatot, hogy általános nemzeti érdek az, hogy egy város polgárai között ne legyen felekezeti különbség, különösen pedig, amikor ezt hangoztatják állanóan a kormány tagjai is.

Bakóczy Gábor az előadói javaslatot nem fogadja el, az izraelita ifjak a nemzetre nézve jobb elhelyezést találnának más iskolákban. (Zajos ellentmondások.)

Több hozzászóló nem akadt és a bizottság óriási többséggel elfogadja az előadói javaslatot. Egy újságíró beszélt Kardos Albert dr.-ral, az országos hírű irodalomtörténésszel, a zsidó gimnázium igazgatójával, aki a közgyűlés határozatáról ezeket mondta:

— Örömről fejezzük ki, hogy nem csatlódtunk Debrecen város nemzeti tradíciójában és józan liberalizmusában. Az a törpe kisebbség, amely a városi tanács javaslata ellen csupán egyetlen szónokot és alig néhány szavazatot produkált, még csak impozánsabb tette azt a nagy többséget, amelyet a debreceni fájvédők lapjának ez ügyben hetek, hónapok óta folyó gyalázkodása és terrorisztikus föllépése egy pilanatra sem ingatott meg és nem tántorított el az előbb hozott határozattól. Lehetetlennek tartjuk, hogy Debrecen városnak ez a legszigorubb, törvényes formák között hozott határozata ezek után megerősítésre ne találjon. A rosszul informált belügyminiszter kétségtelesen meg fog hajolni a megismételt határozatnak törvényes és erkölcsi ereje előtt.

A Lascu-dr Goja rágalma-zási per fináléja

Ez év márciusában az élesdi járásbírósa előtt folyt le az a rágalmasági per, amelyet Lascu Péter esküllői lelkes indított dr. Goja Lajos élesdi ügyvéd ellen. Egy járásbírósa tárgyalás után, amikor Lascu Péter a nép előtt dr. Jacob János ellen beszélt, Goja ügyvéd, dr. Jacob jogi képviselője a következőket mondotta: — Ne hallgassatok rá, mert Lascu saját érdekét képviseli. Jacob János 80 ezer leit kért és megígérte, hogy ha ezt a pénzt megkapja, megszünteti ellene minden akciót. Ugyanígy pénzt kért másoktól is.

Lascu ezért a kifejezésért rágalmasági pert indított Goja ellen. Dr. Goja kérte a bizonyítási eljárást és több tant jelentett be. Az élesdi járásbírósa előtt folyt le a per tárgyalása, amely után a bíró felmentette a vád alól Goját az enyhítő paragrafus alapján, de az ítélet leszögezte, hogy a Lascu elleni vádak nincsenek bebizonyítva.

Lascu felebbezett Goja ügyvéd felmentése miatt és a felebbezési tárgyalás tegnap délután volt kitűzve. Dr. Goja újabb tanukat jelentett be, akikkel bizonyítani óhajotta, hogy állításai megfelelnek az igazságnak. A tanuk el is jöttek és a tárgyalás megkezdődött. Ekkor meglepetésre Lascu Péter bejelentette, hogy a felebbezést visszavonja, mert az első foku ítéletben megnyugodott. A bíróság ennek alapján a por további tárgyalását megszüntette.

Botrányok a kolozsvári választójogi lista körül

Kolozsvárról jelentik: Egész Erdélyben feltűnést keltettek a kolozsvári választói lista körüli botrányok. A lista nyilvános megtekintésének határidejét e hó 17-re tűzte ki a tanács, jöhetett azt csak 22-én tették közszemlére és így a felebbezési idő egyrészt megvonták a polgároktól. Megállapítást nyert ezenkívül, hogy a lista adatai hiányosak és tévesek, a nevek ortográfiai hibákkal vannak tele, amelyek választás esetén tárt teret adnak a választók visszaütésére.

A kolozsvári Házulajdonosok Szövetsége tegnap foglalkozott a választói névjegyzékek ügyével és dr. Simon Sándor elnök aláírásával az alábbi táviratot küldötték a belügyminiszternek:

„A kolozsvári Házulajdonosok Szövetsége ötezer választó nevében a legerélyesebben tiltakozik a kolozsvári városi tanács azon törvénytelen eljárása ellen, amely szerint a községi választók névjegyzékét folyó évi október 22-én függesztették ki, a közszemlére való kitétel napját mégis 17-ben állapították meg és így a felebbezési időből nyolc napot elvontak.

Léven a hátravélő két nap elegendő a felebbezések benyújtásához, kéri a Szövetség a belügyminisztert, hogy a felebbezési határidőt nyolc nappal hosszabbítsa meg. Kéri egyúttal, hogy indíton fegyelmi eljárást a városi tisztviselők ellen, akik a mulasztást előidézték.

Egyébként a Magyar Párt központja és Kolozsvári tagozata, valamint a szociáldemokraták pártja tegnap egész napon másolták a névjegyzéket és abban rendkívül sok hibát találtak.

Olaszország érdeke Bulgária területi sérthetetlensége

Londonból jelentik: Lord Cecil miniszter Aberdeerben beszédet tartott, melyben ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy sem Görögország, sem Bulgária nem gondolnak arra, hogy a népszövetségi egyezségokmányban előírt kötelezettségeket megszegjék. Ellenkező esetben hamarosan észretértenék őket a 16-ik szakasz alkalmazásával.

UJDONSÁGOK

A NAGYVÁRAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

Vidéken:

Egész évre . . . 600 lei	Egész évre . . . 600 lei
Félévre 300 „	Félévre 420 „
Negyedévre . . 150 „	Negyedévre . . 220 „
Egy óra 50 „	Egy óra 80 „

Telefonszám 38.

Október

27

Kedd

FLORIZEL VON REUTER

az új

PAGANINI

Jegyek: Láng József utóda cégnél, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 7-b.

* Catana rendőrprefektus kedden dönt a záróra kérdésében. Az üzletek zárórájának megváltoztatásáról különféle hírek kerengnek. Erre vonatkozólag a Kereskedelmi Kamara annak közlését kéri az érdekeltek kereskedők megnyugtatója céljából, hogy a záróra megváltoztatásáról szóló hír misztifikáció alul. Tegnap dr. Fried János a Kereskedelmi Csarnok, dr. Papp János a Keresk. és Iparkamara képviselőjében, valamint a munkaiügyi felügyelő helyettese felkeresték Catana rendőrprefektust, aki a küldöttségnek kijelentette, hogy a záróra-kérdést tanulmányozás tárgyává teszi s kedden dönt a záróra ügyében. A Kereskedelmi Csarnoknak az a reménye, hogy a záróra-rendelet eddigi intézkedései továbbra is változatlanul maradnak.

* Tévesen értelmezték a választók névjegyzékére vonatkozó rendelkezést. Bukarestből jelentik: Demian Dobrescu, az ügyvédi kamara elnöke a tiltakozó gyűlés után megjelent az igazságügyi minisztériumban, ahol Redescu államtitkár fogadta. Demian Dobrescu az országos ügyvédszövetség nevében tiltakozott a választói névjegyzék megszüntetése ellen. Most legutóbb is az úgynevezett ártatlansági bizonyítványok követelésével újabb nehézséget támasztottak. Az államtitkár kijelentette, hogy tévesen értelmezték a rendelkezést, mert csak azoknál kell ártatlansági bizonyítványt felmutatni, akiknek a választójogi névjegyzékben való felvétele ellen felebbezést adtak be. Különben is már értesítették az illetékes bíróságokat, hogy hogyan kell értelmezni a rendelkezést.

* Károlyi Mihály rágalmasági pere egy pesti újságíró ellen. Budapestről jelentik: A 8 Órai Újságban Boros László hírlapíró cikket írt Károlyi Mihály ellen és abban azt írta, hogy Károlyi az emigráns pénzből léha, könnyelmű életet élt. Károlyi Mihály emiatt ügyvédje útján rágalmasági és becsületsértés miatt beperelte Boros Lászlót. A pert tegnap tárgyalták a budapesti törvényszéken. Boros kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Védője ezután a valódiság bizonyítását kérte, de nemcsak a kiragadott mondatokra, hanem az egész cikk tartalmára és számos tanut nevezett meg. A bíróság el-

Rómából jelentik, hogy a bolgar kormány utasítást kapott kormányától, hogy az idegens anyagát terjessze az olasz kormány és kérje közreműködését. Az olasz sajtó megtagadásából következőleg, Olaszország lenézni fog mindennemű területi változást. A lapok azt hangoztatják, hogy Olaszország érdeke, hogy a Balkánon ne alakuljon elő Bulgáriára kedvezőtlen területi válto-

rendelte a valódiság bizonyítását az immánnál passzusokra vonatkozólag.

* Hétfőn nincs munkaszünet. Hétfőn Szent Demeter ünnepén a rendőrprefektus értesítése szerint nincs munkaszünet.

* A katonaiügyosztály rendelete. Széles tábor, a katonaiügyosztály főnöke közölte, hogy a belügyminiszter rendeletével a lovasok, öszvérek, szamarak, ökrök, bivalyok, szarvasok, kerékpárok osztályozása elrendelték, felhívom ennél fogva az érdekelteket, hogy birtokukban lévő fenti tárgyakkal az alább nevezett helyeken és sorrendben a törvényes kötelezettségek terhe alatt feltétlenül jelentkezzék. Az I. számú bizottság előtt, amely a lovasok sátrén fog működni, f. évi október hó 22-én meg fognak jelenni a Velence, 28-án a Városi Csillagváros és 30-án a Külváros városrészei lakók. A Str. General Holban (volt Széles tábor) lévő piactéren működő II. számú bizottság előtt, f. évi október hó 27-én meg fognak jelenni a gyilkosok az A—R-ig bezárólag 28-án a S—Z-ig, 29-én az Olasz városrészei lakók, A—R-ig és 30-án az S—Z-ig bezárólag.

* Nagy Károly református püspök levele a kivándorlások ellen. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi református egyházról igazgató tanácsa tegnapelőtt Nagy Károly püspök aláírásával körlevelet küldött az összes erdélyi lelkeseknek, táborokhoz és presbiterekhez, amelyben a kivándorlás elleni küzdelemre szólítja őket.

* Főlavatják Jakobi futballista siren két. Kolozsvárról jelentik: Holnap avatják a tavaly tragikus véget ért Jakobi D. futballista sírmlékét. Ez alkalommal a kolozsvári sportegyesületek gyászünnepségeket rendeznek.

* Perlik a várost a lakásbelfőrtől. 1925-ben Peter Julian akkori prefektus utasította a Lakásbelfőrt Szövetségre, hogy a város adjon néhány munkaeót a lakásbelfőrtől összeállítására, akik a végrehajtó bizottság együtt végeznek a munkát. A város csúgyan kiküldte Egy Adolfot, Voszka Ferenc és Csapó Lajost, akik ugyancsak nekiláttak munkának. Mikor a további munkát felügyelték, az alkalmazottakat elbocsátották anélkül, hogy fizetésüket kiadták volna. Most ez bekerült a várost s a perfelvétel tegnap, amelyen a város képviselőjében Prodan Teodor ügyész jelent meg. Tanukat jelentettek be, akik igazolják a hivatalnokok követelésének jogosságát.

* A Magyar Párt nem tart nagygyűlést Aradon. Kolozsvári tudósítónktól. A Magyar Párt elnöksége közli, hogy a mai kolozsvári lapokban megjelent híradás, amely szerint a párt november hó folyamán Aradon országos gyűlést rendez, téves.

* Az Izs. Nőegylet teadélutánja. A nőegylet elhatározta hetenkint egy-egy teadélután rendezését és az első ilyen teadélutánt e hó 27-én kedden délután 5 órakor fogják felszolgálni a Royal-bar helyiségében. A nőegylet vezetése reméli, hogy a kellemes szórakozást, a fiatalok pedig a táncok alkalmát nyújtó összejeveleket, a jótékony célra való tekintettel, min nagyobb számban fogják látogatni és hozzá segítik az egyület, hogy jótékony intézményeit az eddigi színvonalon továbbra is fenntarthassa. A hó 27-iki tea-délutánra háziasszonyoknak a következő hölgyek kérétek föl: dr. Adorján Emília, Beck Nándorné, Boros Jenőné, Diósi Lajosné, Erdős Zsigmondné (vasgyárosné), Fülöp Sándorné, Láng Sámuelné, dr. Mihelly Lajosné, Mihelly Pálné, Neumann Károlyné, Sonnenfeld Gusztávné, dr. Steiner Erviné, Schwartz Samu, Szemere Miklósné, dr. Weimann Jenőné.

Gargya Gézaát érendrédi lelkesszé választotta. Az elhalálozással megürlt érendrédi református lelkész állásra a presbiterium több pályázó közül, egymásutáni kétszer hozott egyhangú szavazással meghívta Gargya Géza újavárosi ref. lelkészre, Sulyok István püspök káplánját. Az újavárosi körzetben második legjobban dotált érendrédi lelkész állás, minden lelkészre klasszikus jelenti, eddigi életének, működésének, lelki rátermettségének elismerését, jutalmát. Egy érendrédi lelkész eltávózása nem jelent e városban esetbette alkalmas közlemlényt. Gargya Géza jól tudta be kápláni állását hét esztendőn keresztül, ezzel csak köteleességét, maga választotta életét teljesítette. Azonban a város társadalmi életében kifejtett munkásságával kiérdemelte azt, hogy távozásakor felemlítsük, hogy példásan, minden útjára példát mutatóan rögzítsük le az ő működését. A legulsóbb esztendőkből, minden magyar ügynek lelkes támogatója volt. Emberek százaik hájájára adott okot, mint fogházi lelkész, különösen a politikai foglyok ellátásával, ügyes dolgaiknak elintézésével szolgált rá fájának elismerésére. Hasonló érdemeket szerzett magának, mint katonai lelkész is, de a külső városrészek népe és az újavárosi iparosoknak olyan lelki és társadalmi vezetője volt e hét év alatt, amely megérti azt a gazdaságkódot, ami őt hűveivel szoros kapcsolatba kapcsolta össze. Bizonyos, hogy társadalmi téren annyira önzetlenül, fájának érdekében energiával s lelkesedéssel dolgozó káplán nem igen fog akadni, mint Gargya Géza volt, aki minden végkép eltávózik, hogy jövő hó 15-én foglalja új állását.

*** Szegények kicse: 480 méter tűzfia.** A város évenkénti tetemes mennyiségű tűzfiaival szokta elgelyezni szegényeit. Erre a Rimanóczy-alapítvány szolgáltatta az anyagi fedezetet. A tanács elhatározta, hogy egyelőre az idén csak 480 méter lát oszt ki. A 480 méter fa fejében a Rimanóczy-bérlet jövedelméből 83.000 lelt terít vissza magának a város. Tekintettel arra, hogy a pauperitás nem apadt, sőt sohasem gondolt értékben növekszik, tekintettel arra, hogy a városnál százakra megy a nyomorogó nyugdíjasok száma, a kiosztásra kerülő 480 méter tűzfiait nem találjuk párhuzamban a segítségére szorulókvantumával és helyzetével. A szegények hallgatnak és csendesek. A szegények táznak és összebujnak. Összebujva hallgatják a nagy, sőt négy nyomor rémséget és víziókat rajzoltságtól, fáradtságtól, hidegtől lázas szemük elé a közös gondolat. A nagy társadalmi megrázkódtatások idején, a szociális igazságtalanságok idején, ki nem egysúlyozott serpenyőjében kevés, nagyon kevés az a 480 méter tűzfia, amit a város urai beledobtak. Több szociális gondoskodást kérünk és ott, ahol annyi mindentől jut, ne sikkadjon el az a gondolat, amellyel évekkel ezelőtt Dr. Popper Akos bankigazgató rázta meg pillanatnyilag a köztudatot, de nem ébresztette fel az alvó lelkiismeretet. A lelkiismeret alszik, de a jölet álma is nyugtalan. Melengető gondolat az, amit évek előtt a bankigazgató akart és amelyet ezidén meg kell teremteni: a közös melegekedőket. Azokat a helyeket, ahol újra kisimulhat a fagyól öklöbe gémberedett tenyér, ahol minden elcsúszhat, járónak, éhesnek kijár két-három darab sült burgonya és egy ital cukortalan, citromtalan, de forró tea. A bankigazgató humánus, emberbarát eszméje nem fogott meg a más időkben mindenkor termő városi talajon, amelyen végigáztolt a háborus kíméletlenség tenkje. Évek után azonban eljött az ideje, hogy ez a széttagolt társadalom újra találkozzon egy közös meleg gondolatban: a közös melegekedőkben. (bl.)

*** Énekelni tanulók figyelmébe!** Vasárnap érkezik városunkba prof. Anheuer, a hírsi opera volt tagja, aki szívesen áll bármilyen szakvéleménnyel az érdeklődők rendelkezésére. Próbaéneklés d. u. 3-5-ig Deussan (Jókai Mór)-utca 15. sz. alatt.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vertóduásoknál reggel éhgyomorral 1 pohár ermeszetes „**Ferenc József**” keverítvet iszunk. — A belorvosi klinika szerzett tapasztalatok szerint a „**Ferenc József**” viz az ideális hasajtó, minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

*** Szent Demeter ünnepe.** Hétfőn a görög keleti egyház Szent Demeter-ünnepét üli. Ez alkalommal a városi és vármegyei hivatalokban hivatali szünet lesz.

*** Fegyelmi bizottsági ülés a vármegyházán.** A vármegyház kistermében tegnap délelőtt 10 órakor a vármegyei fegyelmi bizottság ülésezett Dumitrescu törvényszéki elnök vezetésével. Az ülésen Bordás szalárdi főszolgabíró fegyelmi ügyet tárgyalta. A fegyelmi ügyében azonban nem döntöttek, hanem az összes iratokat a belügyminiszterhez terjesztették fel.

*** Eljegyzés.** Spitzer Zsófikát Kolozsvárról eljegyezte Neufeld László Margittá. (Minden külön értesítés helyett). Bodó Gizikét eljegyezte Zrínyi Sándor. (Minden külön értesítés helyett).

*** A gör. kath. teológiai akadémia kapunyitása.** Folyó hó 18-án a kath. román teológia ünnepélyes Veni Sancteal vette kezdetét. A javító és felvételi vizsgákat okt. 17-én tartották. A három napos kötelező szentgyakorlatok a jövő héten fognak lefolyni. A növendékek száma 60, míg tavaly csak 40 volt. Az ellátás kielégítő. Tanulmányi felügyelővé Muntean Virgilit nevezték ki. A tanári kar is kibővült dr. Chirvai orsz. képviselő személyével, aki az egyházjogot és történelmet fogja tanítani. A rectoratus személyében is változás állott be, amennyiben dr. Miculás helyett, aki magasabb egyházi méltóságba lépett, Tamaian kanonok a volt belényesi gimnáziumi kormányzó lett. **Ügyanitt említjük meg, hogy Hubic az intézet kitűnő zenepedagógusa újból szervezi a teológiai nagy ének- és zenekart.** Legújabb egyházi kompozícióit már lázasan próbálja az együttes, mely a jövő hónapban fog bemutatásra kerülni a gör. kath. székesegyházban. Egyébként Hubic legközelebb a világi ének- és zenekarával nagy koncertet szándékozik adni a Katolikus Körben.

*** K. Baranyai Jolán** a kiváló operaénekesnő november 28-án tartja egyetlen hangversenyét a Katolikus Körben. K. Baranyai Jolán föllépése mindig kivételes művészi eseményt jelent. Estélye méltó megindítása lesz az idei hangversenyszorozatnak. Másora különösen gazdag lesz és a közönségnek felejthetetlen művészi élményben lesz része.

*** Ügyvédi hír.** Dr. Marcus Péter ügyvédi irodáját Liceul Real (Reáliskola)-utca 2. szám alatt megnyitotta.

*** Flóták és kürtök a hegedűn.** Előttünk lekszik Floritzel von Reuter, a világhírű amerikai csodahegedűs keddi műsora, melyen Bach, Sarasate és Paganini Caprice-in kívül egy csodálatos műsorszám szerepel: flóták és kürtök a hegedűn. Mint ismeretes, Floritzel von Reuter a világ legkiválóbb és teljesen egyedülálló mestere a kíséret nélküli hegedűnek. Összes műsorszámait a szokásos zongora, vagy zenekari kíséret mellőzésével játssza és legutóbbi berlini koncertjén az elragadtatót kritika azzal ünnepelte, hogy Paganini feltámadott. Az új Paganini csodálatosan nagyszerű műsórán bemutatja a virtuozitást még eddig soha nem hallott nagyszerűségét: flótákat, kürtöket és egy százhangú orchestert szólaltat meg csodahegedűje négy húrján. A Nagyvárad zenei történetében teljesen egyedülálló koncert helyárai igen mérsékeltnek vannak megállapítva s a jegyeket Láng József Utóda-cég Bul. Reg. Ferdinand 7-b. árusítja.

*** Házasság.** Goldiéder Sziدي Nagyvárad, Moskovits Ernő Detroit (Clevelandban) október 7-én házasságot kötöttek. Fehérváry Géza Rosenfeld Elza úraszonnyal házasságot kötött. (Minden külön értesítés helyett).

*** Schwimmer tortát, pariaitot olcsón készit.**

*** Könyv és papirkereskedelmi alkalmazottak értekezlete.** Folyó hó 26-án, hétfőn este 8 órakor a könyv-, és papirkereskedelmi alkalmazottak az új munkásokthonban, Wilson-utca 1. sz. alatt értekezletet tartanak, melyre teljes számban való megjelenést kér az alkalmazottak vezetésége.

*** NAC—Törékvés bajnoki.** Várad örökös sportszenzációja, a futbal derby ma délután lesz a Printul Carol-sporttelepen. Engem mint riportert nagyon érdekelt a két klub táborában történő előkészület. Elmentem ezért a NAC táborába, ahol a NAC vezérkara a terjedelmes Gárdos intézővel élen a csapatösszeállítás és mérkőzés rendezésének részleteit vitatták, tipelték az eredményt és bizakodtak a NAC győzelmében. Az összeállítás nem sikerült meg tudnom, de csapatuk valószínűleg így fog állani: kapuban Ströck István, ha ugyan Szalontáról az NSC beengedi, a csatársor pedig megerősödik a Chisenevből hazajövő Ströck Albiával, a halisor pedig Kingli L.-el. A csapat többi tagjait mindenki tudja. A Sas-kávéházban ugyanez a vitázó izgató hangulat uralkodott. Kérdezem Miklót: Ki kapunk? Hogy állunk fel? — Nem szabad kikapunk uram, de azért nem nézünk elbizakodottsággal a mérkőzés elé, mert, ha előbb nem is, de a NAC a mérkőzés utolsó perceiben mindig betesz egy gólt. Mi úgy állunk fel, ahogy a Sporthirlapban megírtuk, most csak egyedüli vágyam van, hogy a mérkőzésen ott legyen az egész nagyvárad sportközönség és láthassak 4500 nézőt, mint valaha a Rhédey-kerti sporttelepen.

*** Vörös László meghalt.** Budapestről jelentik: Vörös László volt magyar kereskedelemügyi miniszter hetvenhat éves korában, hosszabb szenvedés után Budapesten elhunyt. Pályafutását 1871-ben a közmunka és közlekedésügyi minisztériumban kezdte. A magyar vasutügy rohamos fejlődésében nagy érdemei vannak.

Jön! A legbatalmasabb filmalkotás! Jön!

Az erdők királya

DOUGLAS FAIRBANS-al a főszerepben.

*** A gyermekmatiné szereplői.** Taps, kacagás és lelkes öröm tölti be vasárnap délelőtt a Dorian-filmszínházat. A fél tizenegyre kezdődő matiné vidám és változatos műsorra keretében először kerül bemutatásra Gara Akos szerkesztésében a nagyvárad és kolozsvári újságírók ötletes, szenzációs **Elő Gyermekujskája**, amelynek bájos, ügyes kis szereplői: Pálffy Editke, Tátray Barna, Erdélyi Laci, Illés András, Erdős Pista, Boda Katóka, Fekete Ferenc, Schwartz Évike, Schwartz Zsuzsika, Hoffmann Zsuzsika, Spitzer Pista, Tibor Pista, Hodossy Klárika, Grünwald Klárika, Friedmann Ducika, Liebermann Tibor, Máthé Ferenc, Salgó Magduska, Berec Mancika, Goldstein Pista, Friedländer Zsuzsika, Krausz Lillyke, Steiner Évike. **Elő Gyermekujskája** színház- és művészeti rovatában a rendkívül tehetséges Arany Magduska, továbbá Szabó Gitta táncművésznő, Darvas Ernő, a színház kiváló művésze és Galambos Elemér, a kedvelt komikus magánszámait szerepelnek. Antalfy Margit legtehetségesebb tanítványai: Jöcsák Gabi, Bálint Cunika, Beregi Évike, Szűcs Gizike, Berec Mancika, Ligeti Maca és Löwy Gyurka ének- és táncszámokat adnak elő. Óriási érdeklődés kíséri a gyermekszépségversenyt és a szebbnél-szebb ajándékok kisorsolását is, amiket előkelő nagyváradai cégek ajánlottak fel. Jegyek a Dorian-filmszínház pénztáránaál válthatók.

Selyem fényű tuszor grenadin függőzre és ágyterítőre Hajnal & Rózsa cégnél, Strada Jozsit Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1. szám.

*** Halálozás.** Mint részvétellel értesítünk Holbán Tivadarné szül. Cucu Ilona 45 éves korában elhunyt. Temetése 26-án, hétfőn délután 2 órakor lesz a Căsarnei (Kaszárnya)-utca 11. számú gyászházán.

Mint értesülünk, özv. Overmars Arminé szül. Kümmerl Jozefa rövid szenvedés után, életének 75-ik évében Biharállyban elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor megy végbe Biharállyban lévő gyászházától. Gyászolják gyermekei, unokái, testvére és számos rokona.

*** A Népgyűlés,** Ibsen 5 felvonásos drámája ma délelőtt pontosan 10 órakor kezdődik a színházban.

*** Fényképészeti műtermem** megnyitott Regele Ferdinand (Rákóczi) ut. Bazárépület (volt Molnár műtőterem összes helyiségeiben.) Kertész fényképész.

* **Mayr Margit dalestélye.** A régi uri közeposztály nem nevelte gyermekét énekművészi, vagy zenei pályára, bármilyen hajlandósága, vagy tehetsége volt rá, mert az éneket és zenét nem tartották komoly pályának. Ma már azonban a legkonzervatívabbak is kezdik belátni, hogy ezzel is tisztességesen megkeresheti a hírt. — ha rátermettsége és igazi tehetsége van. Egy köztisztviselőben álló régi ur család tehetséges leánya, a társaság ünnepelt tagja, Mayr Margit dalénekesnő, aki énektanulmányait most végezte, önálló hangversenyt ad november 18-án a Kath. Körben, hogy tudását szülővárosa közönségének bemutassa. Azután hangverseny-körutra indul Erdély nagyobb városaiba. Mayr Margitot Patzkó Aladár készítette elő Budapestre zeneakadémiai magánvizsgáira, hol feltűnést keltett gyönyörű hangja és elsőrangú muzikalitása. Mayr Margit bemutató hangversenyének híre általános figyelmet keltett a városzerte nagy érdeklődéssel várják dalestélyét. (—)

* **Tudnivalók az új községi választásokról.** Összeállította dr. Soós István. Ára 30 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Legjobb formájú **gyermekköcsök** és választékban **ENGEL LAJOSNÁL** Sas-passage, volt Enyveshát helyén

* **A Gutenberg Dalkör matinéje.** Az a hatalmas, intelligens közönség, amely a Gutenberg Dalkör szeptemberi matinéjén megjelent, mintegy előtanúságtételt ad arra, hogy ez a kitűnő dalkör minden esetben szép és művészi produkál. Mindenki a legteljesebb megelégedéssel távozott a nagyszerű matinéjéről. A mostani novemberi matinéjük műsorát még nagyobb figyelemmel és gondval készítik elő, úgy, hogy már előre is állíthatjuk, hogy sok tekintetben még jobban ki fogja érdemelni azt az elismerést és megértést, amely a legutóbbi alkalommal is megnyilvánult a közönség részéről. Nagyszerű, klasszikus műsort ad most a dalkör, melyre már is felhívjuk a közönség figyelmét. A matiné most is ingyenes lesz és a műsort legközelebb ismertetni fogják.

Paplan, madrac nagyon szép kivitelben készült Hajnal & Rózsa cégnél, Strada Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1. szám alatt.

Szenzációs ujdonság! Szenzációs ujdonság!
Ady Endre novellái:
Sápadt emberek és történetek
Ára: 160.— Lei.
Igy is történhetik
Ára: 140.— Lei.

Ady, a nagy költő novelláit ugyanaz a megdöbbentő eredetiség, ujjzerűség és közeliesség jellemzi, amit hálhatatlan verselt. A mai ember problémáit tiszta ebből a két elbeszélésben. Az Ady-könyvek hatalmas kelendőségében ez a két könyv is részt fog venni.

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.
Videkre is elküldjük.

Közismert

hogy női- és férfi szövetek, vásznak, sifonok, zefírek, zsebkendők, selymek s minden hasonló cikkek legmegbízhatóbban kaphatók a

Glücksman cégneél
Plaşa Unirii — Szt. László-tér

Weisz Pál és Fischmann Eva
angol- és francia nőidivat szalon

Str. Rimanóczy-utca

* A munkáslőadás ma pontosan 10 órakor kezdődik a színházban.

* **Schwimmernél mindig friss a teasütemény.**

* **Holnap, hétfőn a Dorian-filmszínházban a „Megbélyegzett asszony” Pola Negri-vel, ezenkívül „50.000 frank” Conrad Weidt és Lucy Dorel-nel.**

* **Az Összmunkás Dalkör első matinéje** november 1-én lesz a Kath. Körben. Midőn az Összmunkás Dalkör ezen matinét rendezzi, be akarja bizonyítani azt a képességét, melyet rövid fennállása óta kivívott magának. A dalkör vezetője a kitűnő névvel rendelkező András Ede zenetanár, ki a dalkör a legnagyobb ambícióval készíti e művészi műsor matinéjére. A műsoron a műkedvelő gárda két egyfelvételben darabban szerepel, melyet Losonczy Gábor tanít be. A matinére a belépés díjtalan lesz, csupán a műsor váltható meg tetszés szerint.

* **Köhögés, rekedtség, hurut ellen** legjobban a valódi Réthy-féle pemetefüccukor. Mindenütt kapható.

* **Mansberger Gusztáv kárpitos és díszítő** Vlahuta (Szent János)-utca 7-a. Mindenféle kárpitos munkát vállalok, kész hencsekerek állandóan raktáron.

* **Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáramról.** Házi telefon s villany-szerelést, minden fémipari s eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Darvas harisnyái legjobbak

* **Legszebb és legfinomabb kivitelben** női és férfi borkabátok megrendelhetők. „Chic” bór-ruhaszalon Bul. Reg. Rerd. 20. Ezelőtt Calea Victoria 1.

Hajjak és fésűárak eddig nem létezett árakban **ENGEL LAJOSNÁL** Sas-passage, volt Enyveshát helyén

* **A sütőmunkások** ma, vasárnap délután 4 órakor rendkívüli taggyűlést tartanak igen fontos napirenddel az új munkáshelyükön. Minden tag ott legyen.

* **Egy asszony kálváriája.** Megirtuk legutóbb Kiss Péterné szüli. Papp Mária ügyét, a melyre vonatkozólag annak közlésére kért fel bennünket Kiss Péter, hogy nem ő kergette el a feleségét, hanem az hagyta el őt, sőt egy színelés szerződéssel a Kiss Péter tulajdonát képező házat a felesége egy idegen férfi nevére íratta. A butorok, a varrógép és az egész rendezés a Kiss Péter tulajdona.

Menyasszonyok figyelmébe!

Ajánljuk óriási vászon- és asztalnemű raktárunk megtekintését.

HAJNAL és RÓZSA
J. Vulcan (Nagy Sándor)-utca 1.

Börkabátok

legolcsóbbak, legelőgásabbak
Bőrruhakészítőnél Str. Baros 7

Megnyit! Megnyit!
FRIEDMANN és HOFFMANN
kizárólagos **nyakkendő** kizárólagos
különlegességi üzlet
Strada Rimanóczy-utca 1. szám alatt
(a Royal-kávéház mellett).

* A munkáslőadás ma pontosan 10 órakor kezdődik a színházban.

* **Vám-tarifa** legújabb kapható a Hegedüs Hirlapirodában. Ára 80 lei.

Preci- zió **fogaskerék** gyártás Str. Alexandru

* **Schwimmer minden megrendéshez szállít.**

DIVATRIDIKÜLÖK nagy választékban **SZABO J.** fésű áruházban, Sas-passage

* **C. F. R.** vasuti bérletjegyek eladását a legrövidebb idő alatt vállaljuk. Hegedüs Hirlapiroda. Telefon 458.

Harisnya, keztyű, selyemsál nagy választékban **Szenszki Miklósnál**, Sas-passage

* **Kedvezményes utazás** Bukarestre. Bukarestbe utazók figyelmébe ajánljuk, hogy kedvezményes utazáshoz jegyet a Hegedüs Hirlapirodában kaphat. Telefon 458.

Gummiharisnyák, sérokkotók, haskötők „Muzica” Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca)

* **A Hegedüs Hirlapiroda** Menetiroda telefonszáma 458.

Fésűk, illatszerek legolcsóbban D'OR-ban. Regie Ferdinand 16.

* **Ha elutazik külföldre,** vizumot 24 óra alatt kap a Hegedüs Hirlapirodában.

H. G. Wells: Világok harca . . . 120

* **Bécsbe, Budapestre, Párisba** utazók figyelmébe ajánljuk, hogy vasuti jegy megváltását a Hegedüs Hirlapirodában közzöljék, ahol napi árat fizetnek. Telefon

Reisinger Arnold mechanikai üzlet Str. Alexandru

* **Szabónók figyelmébe!** Nagy méretű album és friss Chic Parisien érkezett a Hegedüs Hirlapirodába.

* **Erdős René** frappáns szenzációs kerü regényének a „Hármas és Herceg” íratása a „Meztelen táncos” már olvasható Hegedüs Hirlapiroda könyvtárában.

Mokette, peluche caracule hencsertakarak és ágyneműtárak óriási választékban **Leitner Marionnál**

* **121 lei** az új Wells regénye. „Tündér” a címe. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

Magánház központban
modern parkettás 4 szobás lakással, szép kerttel 650 ezer leig sűrűsén eladó.

Petróczy, Str. Nicolae Zsiga (Lukács György-utca) 38 szám vagy a Royal Kávéházban

TŐZSDE

Bukarest, október 24. (Zárlat.) Dözlak: Páris 898, London 1019, Newyork 209 és negyed, Róma 830, Zürich 4055, Wien 2 Prága 622. Valuták: Font 1010, fr. frank svájci 40, lira —, dinár 369, dollár 209, osztrák 29,5, magyar 29, szokol 610.

Zürich, október 24. (Zárlat.) Berlin 12 Amszterdam 20890, Newyork 51925, London 2516, Páris 2165, Milánó 2060, Prága 1537 Budapest 7270, Belgrád 921 egyenlő, Bu rest 247 fél, Varsó 85, Bécs 7315.

Budapest, október 24. A budapesti bonatőzsde zárlatai változatlanok.

A külföldi vasuti jegyeket mindenki szigorúan a napi kurzuson árusítja a Nemz közi Hálókocsitársaság nagyváradi fiók (Hegedüs Hirlapiroda).

• SZÍNHÁZ •

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Goldstein Számi, operett, csekelt helyárrakkal. Sorozatszám 23.
 Vasárnap este: Piros ruhás hölgy, operett-sorozat 2-szor. Sorozatszám 24.
 Hétfő este: Piros ruhás hölgy, operettjudo-3-szor, A) bérlet. Sorozatszám 25.
 Kedd este: Piros ruhás hölgy, operettjudo-4-szer, B) bérlet. Sorozatszám 26.
 Szerda este: Öt órai vendég, bohózatbemut., bérletszűnet. Sorozatszám 27.
 Csütörtök este: Öt órai vendég, bohózatjudo-2-szor, A) bérlet. Sorozatszám 28.
 Péntek este: Öt órai vendég, bohózatjudo-3-szor, B) bérlet. Sorozatszám 29.
 Szombat délután: Magnétic, dráma (Titanic katasztrófája), olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 30.
 Szombat este: Dolly, operettbemutató, bérletszűnet. Sorozatszám 31.
 Vasárnap délután: Májusi muzsika, operett-sorozat, mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 32.
 Vasárnap este: Dolly, operettjudo-3-szor. Sorozatszám 33.
 Hétfő este: Dolly, operettjudo-3-szor, A) bérlet. Sorozatszám 34.
 Kedd: Dolly, operettjudo-3-szor, B) bérlet. Sorozatszám 35.
 A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől árusítja a színházi pénztár.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Piros ruhás hölgy. Minden várakozást múltat Gilbert új operettje, a Piros ruhás hölgy, melynek bemutató előadása tegnap este történt. Egy rendkívül finom meséjű és gyönyörű zenei művet operett ez, melynek minden egyes jelleme telve van ötletekkel, jó ízű humorral és a kellő romantikával és szentimentalizmussal. A Piros ruhás hölgy a szezon slágeroperettje, melynek ígéretes és meg fogja nyerni a közönség szeretését, amiben jelentékeny része van a szezon művészeknek, akik tehetségük legjavát szedik diadalra ezt a nagyszerű művet: P. Áizler Lola, Bellák Aranka, Tompa, Páger, Kompos, Sós, Madas és Stoll. A Piros ruhás hölgy ma és vasárnap bérletszűnetben, hétfőn és kedden B) bérletben kerül színpadra.

— Öt órai vendég. Szerdán este mutatja be prózai együttes a szezon első pikáns bohózatát, az Öt órai vendéget, mely egész Európában mindenütt a legnagyobb sikert aratta. Ennek a csapatnak, rendkívül ötletes bohózatnak minden eleme annyira telve van humorral és komikummal, hogy a nézőtől egy pillanatra sem tudunk megkérni a kacagást. Az Öt órai vendég legjellegzetesebb jellemzője az, hogy piros színlappal kellek hirdetni. A főszerepekben L. Hollós Juci, Jenes Ilona, Petróczy Aliz, Lengyel, Darvas Erő, Madas és Bereng lépnek fel. A szerdai bemutató bérletszűnetben, csütörtökön A), pénteken B) bérletben megy.

— Dolly. A szezon legnagyobb eseménye a világhírű Dolly operett bemutatása lesz. A színház szombaton este lesz készen ennek a csodálatos operettnek a bemutatásával, amikor a hajadérhoz és a Pompadourhoz hasonló szenzációs operett fog megismerni a közönséget Dollyban. Ahol a Dolly eddig még ment, ott a közönség érdeklődésétől hónapokon át nem tudták levenni a műsorról és minden jel meg van arra, hogy nálunk is ugyanúgy lesz, mert az operettjudo-3-szor a társulat legkedveltebb műveit játssza. A Dolly bővebb ismertetésére még visszatérünk.

Argaman, tapesra, velvet szőnyegek, abgépast és futó, valamint spárga szőnyegekben a legnagyobb raktár:

Leitner Márton fi.-nál

Parfumeria Venus

megnyit a Sas-passage-ban, (Novomeszky cukrászda mellett) ahol kölnivizek, francia parfümök, szépségápolási, háztartási, gummi és kötszerek legolcsóbban szerezhetők be.

~ MOZI ~

— Molnár Ferenc „Testőr”-je a leg-szebb siker jegyében megy az Apolló-mozgóban. Molnár Ferencnek ez az egész világon mindenütt a legnagyobb siker jegyében adott vigjátékát német kéz rendezésében a legkiválóbb német filmművészek játsszák meg, minden tekintetben a világhírű író hírnevéhez és dicsőségéhez illő keretben. Korda Mária és Alfred Abel neveit kell kiemel-nünk, akik tehetségük legjavát nyújtják. Az Apolló-mozgó a „Testőr” hétfog bezárólag adja. — Jön a leghatalmasabb filmalkotás: „Az erők királya” Douglas Fairbanks-sal a főszerepben.

— A Dorian-Filmszínházban ma, vasárnap és holnap, hétfőn Jackie Coogan leghatalmasabb filmje: „Éljen a király!” látható. Jackie Coogan ebben a filmben a trónörökös szerepét alakítja, aki a forradalmárok kezébe kerül. A pazar kiállítás, izgalmas és szórakoztató film 8 nagy felvonásból áll. Az előadások ma 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőn 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: a „Tizpárancsolat”.

— Harry Piel a legvakmerőbb filmar-tista játssza a főszerepet a „Légi kalózok” című 6 felvonásos kalandor-filmben, amely ma, vasárnap utoljára látható a Passage-mozgószínházban. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek. Olcsó helyárrak!

GÉPKONSTRUKCIÓK

és javítások, Strada Alexandri 48.
 Törött géprészek garántált hegesztése

NYILTTÉR

Feleségemért, Kiss Péterné szül. Papp Máriaért semmiféle felelősséget nem vállalok.

Kiss Péter vendéglős

Tóth Béla és neje, Racsek Erzsébet mult heti nyilatkozatára azonnal azért nem válaszoltunk, mert a folyamatban lévő eljárásoknak elebe vágni nem akartunk. Mivel egyik eljárás már részben befejezett nyert, csak annyit köz-lünk, hogy a különböző rágalmakat családunk-ról ok terjesztették és szüggértették másoknak, ok akik a kezeink között lévő irat tanúsága sz-e rint repatriálni akartak s nem mint hirlik vöm, velük szemben tanusított könyörületességünk-nek, anyagi áldozatainknak ez a halála.

E helyen több szavunk nincs, majd a bíró-ság előtt többet.

Kolb Rezső és neje.

Nyilatkozat

Grundböck mérnök ur, akiben hiányzanak a lovagias ember tulajdonságai és a ki gyáva jel-lemű, nem adott elégtételt, amint azt a becsü-ltekodex előírja, miért is az alább közölt jegy-zőkönyv alapján Grundböck mérnök urat disz-kvalifikáltunk és a becsületes emberek sorából kirekesztett egyénnek nyilvánítottuk.

Voditza Demeter főhadnagy.

Jegyzőkönyv.

Kelt a mai napon, ezerkilencszázhuszonöt év október 23-án Nagyváradon.

Mi Tascan Virgil és Ilescu Vazile főhad-na-gyok Voditza Demeter urnak, a 5. Rosiori-ez-red főhadnagyának megbízottai megjelentünk este 21 órakor a Palace ugyanazon részében 24 órával azután, hogy Grundböck mérnök ur meg-bí-zottaival találkoztunk, akik a legutolsó jegy-zőkönyvben bejelentették, hogy megbízatásu-kat Grundböck urnak visszaadják és vártuk, hogy Grundböck ur új megbízottakat nevezzen meg. Megállapítottuk, hogy Grundböck István ur részéről senki sem jelentkezett, hogy lovagias uton intézze el azt a konfliktust, amely közte és Voditza Demeter főhadnagy ur között fel-me-rült.

Mi, Voditza főhadnagy ur megbízottai a „Maior Draghia”-féle becsületekódex 57. szaká-sza alapján, amelyet mind két fél elfogadott az incidens elintézésének szabályaként, megállapi-tottuk a fenti szakasz értelmében, hogy az a tény, miszerint Grundböck mérnök sértő fél újabb megbízottakat nem küldött, azt a szándé-kos eljárás jelenti, hogy ne fejezze be az inci-dentst lovagias uton és ezzel Grundböck István mérnök ur mint támadó fél vétkes abban, hogy az elégtételadást megtagadta.

Mi Voditza Demeter főhadnagy ur megbi-zottai azt a véleményünket szögezzük le, hogy Grundböck István mérnök urat diszkvalifikált-nak kell tekintenünk. Ki kell rekesztieni a be-csületes emberek sorából, viszont felünk, Vo-ditza Demeter főhadnagy saját maga akként vesz elégtételt és úgy fog eljárni, ahogy jónak látja.

Locot (ss) Tascan Virgil

Locot (ss) Ilescu Vazile

mint Voditza Demeter főhad-nagy ur megbízottai.

A betörők klubja

Irtá: HENRY A. HERRING.

II. kötet.

— Ah, önnek kettő kell, he? Éva attól fé-lek, oda kell adnod a tiedet is. Hallatlan ma-lheur! Nem kellett volna velem jönnöd.
 — Ne igazad magad apus, — mondta Lady Éva. — Sajnálom, hogy nincs nálam pénztárca, kedves utonálló ur, — szolt megveto hangon és visszavetette fátyolát, hogy jobban szemügyre vehesse a rablót, — de azt a pár shillinget, amit a zsebemben hordok, odaadhatom!
 — Ezt megtarthatja nagysád, — mondta Cunningham annyi méltósággal, amennyi az adott körülmények között lehetséges volt. — Pénzre nincs szükségem. Én csak egy borssze-met, meg egy arany patkót akarok 29-éig köl-csönkérni.

— Szent Isten, — mondta lordcsága, — ez egy örült utonálló, aki antikvitásokat és ritka-ságokat gyűjt. Azt hiszi maga, tisztelt bolond, hogy én odaadom azt, amit a királynak viszek?
 — Öfelsége nem fog megrovidulni, — mind-két tárgyat a kellő napra kézhez fogja kapni. Én csak kölcsönkérem e csekélységet.

— Bolondnak tart maga engem?! — kiáltott a gróf. A következő pillanatban megragadta az egyik súlyos acetylen lámpát és tartójából kira-gadva, teljes erejével a kerékpáros felé vágta.
 — Nesze patkó, gazember! — ordította.

Cunningham kitért a bomba elől, mely han-gos csörömpöléssel zuzodott szét a földön.

— Kezeket fel, Mylord, — kiáltotta élesen

— vagy lövök!

A gróf sodrából kihozva, káromkodva en-gedelmeskedett.

— Ön teljesen a kezemben van gróf — szolt Cunningham szigoruan. — E pillanatban ide fogja adni, amit mondtam, vagy erőszakot alkalmazok. Remélem, nem akar leánya előtt kínos jeleneteket előidézeni. Megengedem, hogy jobb kezével a zsebébe nyuljon.

A lord fogcsikorgatva huzta ki az értékes csomagot és átnyújtotta Cunninghamnek.

— Köszönöm Mylord — mondta ez. — Ön okos ember és én megígérem, hogy 29-én reg-gel mindent visszaküldök. Milyen cimre paran-csolja?

— Nem hiszek önnek, — válaszolta a gróf, — azonban Clarigdeben lakom. És ha ön mégis valami félbolond sportisman, akkor most el fog menni Harrogateba a Hotel Queube és meg fogja madani chauffeurömnek, Achille Pétibonnak, hogy jöjjön azonnal ide. Nem tölthetjük itt az éjszakát. Van ugyan új pneumatikom és töm-löm a kocsiiban, de épp oly kevésbé tudom azt felszerelni, mint például repülni. Körmeim na-gyon törékenyek.

— Megbízását a legnagyobb örömmel fogom közvetíteni Mylord, — mondta Cunningham. — Ha nem hiszi is el, igazán végtelenül sajnálom, hogy kénytelen voltam önöket e kellemetlenség-nek kitenni.

Rövid szünet állott be. Cunningham eltávo-zott volna és mégis tétovázott.

A hold megvilágította az elhagyott erdő tisztásának zöld pázsitját. Az izgatott kaland, a diadal, egy fénylő szempár és a felig elfeledett romantikára való emlékezés hullámszába hozták véréit.

— Még egy utolsó kérdés, Mylord — mondta.

— Semmit uram! Az ördögbe, ha tíz év

— Egy gramofon van önénél.
— Ön rendkívül jól van csomagjaim felől tájékozva. A gramofon itt van, de nagyon olcsó portéká. Egy izléses ember, mint ön, maga is beszerezhetne egyet.
— Nem is akarom elvinni, Mylord. Csak egy kis táncmuzsikát kerek és egy hölgynek a karját.

A lord egy pillanatig nem értette, mit akar, aztán felkiáltott:

— Ördög és pokol, — egy modern Claude Duval! Nem, fickó, én — — Ördsága hirtelen elnémult. Ekes hallása volt és mialatt beszélt, egy autó robaját hallotta, vagy vélte hallani a távolból. Itt kell tartani ezt az embert, még ha ezt azzal kell elérnie, hogy a leányával táncolni engedje. Segítségnek kell jönnie. Más hangnembe csapott át.

— Ha meggondolom, — mondta — miért ne? Ez elvégre is előjoga az ön — hm — hivataának. Talán akarsz oly szíves lenni Éva? — Mialatt beszélt, jelentősen megszorította a leány kezét, hogy megértse szavainak mélyebb jelentőségét. — Hol a gramofon? — kérdezte. Ördsága mialatt a hangszert kereste, hangosan fityülni kezdett, hogy a rabló semmit se halljon.

— Itt van — mondta hangosan és leányának gyorsan a fülébe súgta: Egy autó és tartózkodás addig. A lemez beállításánál hangosan dudolt egy melódit.

Felhuzta a hangszert és egy rekedt hang mély baritonján egy Gassenheuert kezdett énekelni.

Lady Éva hamar talált egy jobb lemezt és rövid szünet után a gramofon egy híres néger cake-walkot játszott.

— Szabad kérem Lady Éva — mondta Cunningham mély meghallással és levett kappal.

Lady Éva hűvösen bólintott és letette felöltőjét. Meg kellett vallania, hogy a férfi rendkívül udvarias volt, úgy vezette őt, mint egy hercegnőt, úgy, hogy félelme teljesen elmúlt.
(Folyt. köv.)

A szépség forrása

AGI szappan
crém.
poudre.

Számos elismerő levél bizonyítja a készítmények csodás hatását. Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában és a megyei főraktárban.

Sarkas István „Apoló” drogéria

Rimanóczy

Műbútor és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117.
TELEFON 2-79 sz.

Irodabútorok, műbútorok I. és II. oszt. parketták. Fenyő és tölgy fűrészarúk. Bervágás gatteren. Mindennemű ládát, összeszegezt és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

ESŐERNYŐ

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg
Testvérek

Jorga (Zöldfa-ut) 8. - Behúzás, javítás gyorsan készül.

O. FRITZ

elsőrendű
lack- és
lack-festékjei

kaphatók
minden
nagyobb
festékkeres-
kedésben

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

KÉPES ELEK
orvosi kötszersz, Sas-passage 20.
Saját készítményü
sérvkötők, haskötők
gumiharisnya, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek.

CRIS-ARDEAL

vámiroda értesíti a n. é. kereskedő közönséget, hogy a postacsomagok vámolására a ministerium kizárólagos engedélyével bírván, azok elvámolását a mai napon megkezdte. — Iroda: Regele Ferdinand (volt Rákóczi)-ut 55-B. földszint.

Virgil Jonescu.

Fejfájásnál és
fogfájásnál

a legkülönbébb szolgálatot

Bayet
Aspirin
tablettái
teljesítik.

Csak az eredeti csomagolást
vásároljuk (6 vagy 20 tablettát
tartalommal) a fehér-zöld-
piros pecsétbéllyel ellátva!

Ne mulassza el a kedvező alkalmat!

Szőnyeg
Hencsertakarók
Butorszövetek
Matraczgrádlik

nagy választékban, nagyon olcsón
részletfizetésre is

„RAPID”

Str. Alexandri
(v. Teleky-utca) 4.

Géphimzést, tamburirozást

elsőrendű bécsi munkaerővel ju-
tányosan vállalunk.

NORVAINÉ ÉS FENYVESNÉ

kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-uj) 4.

ÓRA

ékszerjavító
és helyemben mindennemű
órak javítását szakszerűen
és jutányosan vállalom

Dr. BÁRDOS JÓZSEF

Str. Nicolae Zsiga
(Lukács György-utca) 7 sz.

Román-Magyar

Magyar-Román

Ghetie szótár eladó

**a Hegedűs Hír-
lapirodában**

**Óra-, ékszer-
javításokat**

teljesítéssel mellett
készítünk. Órák, ékszer
raktáron. Csoka aranyat
veszek

BRENNER
Strada Vlahuta
(Szt. János-utca) 6.

Remélem

tudja már, hogy a
Pannoniában

vízumoztat
DEUTSCH

a tútár

Utleveleket elintéz

ÓRÁK

ékszer eladása, szak-
szerű javítása a legkom-
plikáltabbig

TISZAY-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9.
Jelnyos órák. Preciz munka

Dálmák

fikusz an-
tik órák,
szekrények nagyon ol-
csón sűrűsen eladók. —

„Ardeal” főposta mellett.
Telefon 203.

Ruhákat vegyes fest, tisztít

gallérokat, kézelőket, legegzebben mos és vasal

Szabó László

Strada Take Ionescu (Kőrös-utca) 1. sz.
Főh: Bazarepüet, Dulev. Reg. Ferdinand

gyógyszerárakban, drogériákban és
illatszertárakban KÉRICINK

FRUSSEL

PARIS

féle

FOG
PASZTÁT

FŐRAKTÁR: **LONY-LEBOVITZ**

ORADEA-MARE GOGA-UG

ENGLISH FINTEX REGD

1923-ban 53 sz. a. Romániában is bevezetett márka

ANGOL SZÖVETEK

Pendle & Rivett Ltd. London cégtől

Gyárak: HUDDERSFIELD (Anglia) és Délskóciában.

Egyedülálló minőség!

A legkiválóbb!

Óvakodjunk minden utánzattól!!

amellyel utóbbi időben piacunkat elárasztották.

Minden jobb posztókereskedésben, valamint minden elsőrangú szabónál kérje az
„ENGLISH FINTEX-SCOTCH FINTEX”

Főlerakat: H. R. KENT (Angol ház)

BUCUREȘTI, Str. Lipscani 22. (Fos 10 bis) Fiók GALATI, Str. Domnească 13.

A legjobb és legmodernebb

MALOMGÉPEKET

gyártja és raktáron tart, ugymint:

Szabadon lengő sikszitákat
„RADIAL” szitákat 1925. típus
„REFORM” dara és derce tisztítókat
Gabonatisztító és hántológépeket
Új malomokat tervez és berendez

iváló külföldi szakemberek vezetése mellett.

Hodossy Géza malomosztálya

NAGYVARAD, Str. Moldova 29. Telefon 250

Famegmunkálás gépeken a legutányosabb árban

Külföldi hangú

zongora

20 ezer leierért sürgősen

eladó.

Sternberg

Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 14. szám

ANDRÁSSY

Oradea-Mare, Str. Vlahuța (Szent János-utca) No. 6.

Szücs

és szörme üzletében

a legújabb divatu szőrmék, boák, bundák,
sport-kabátok, méret után a

legolcsóbban készülnek

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az importált francia és angol áruknál az

M. M.

Konzervgyár

Simisoara

M. M. Befőttei,

M. M. Jamei,

M. M. Gyümölcs-

és Vegyeszei,

melyek minden nagyobb csemegeüzletben kaphatók

Képvisező:

Korda és Freisfeld

Oradea-Mare

URSUS- EXTRA

világos sör-különlegesség
okt. 1-től ismét kapható

Czell-sörfőzde

Kolozsvár-Monostor

**Apróhirdetés egy
szó ára 4 Lei, vas-
tag beárlással 8 Lei,
legkisebb hirdetés
10 szóig 40 Lei.**

Levelezés

Minden hölgy nyugodtan elhatározhatja magát arra, hogy a **Piața Regina Maria** (volt Bémer-tér) **KERTESZ Reclan** női divatruházában vásároljon, mert a cég szolid, megbízható és árai a legolcsóbbak. 2461

OKTATÁS

Donát

Strada D. Cantemir 30.
(volt Beöthy Odón-u.)

**Gyakorlati
tanfolyam
Gyorsírás
Gépirás
Könyvviteli
Nyelvek
Olcsó árak!**

LAKÁS

Kersek 2-3 szobás modern lakást lelépéssel. Cim Stoican, Banca Românească. 4016H

Alkalmazás

Mindenest kersek kis családkhoz. Cim a Sonnenfeld portánál Str. Prințul Carol No. 6. 3814

Bejáró német nevelőnő kersek két fiúcska mellé, (9-10 éves. Peiser, Parcul Traian 1. 4007

Ugyes elarusító felvételt, lehetőleg románul tudók jelentkezzenek Haas Linoleum üzletben. 4038

Házvezetőknök intelligensebb nő ajánkozik. — Pappné, Centrală (Közép-utca) 4. 4036

Ugyes szobaleány jó fizetéssel 1-jére kerestetik. Kapes, Prințul Carol 17. sz. 4037H

Melybeli iparvállalat több évi kereskedelmi irodai gyakorlattal bíró, perfect gépiro, könyvelésben jártas tisztviselőt keres lehetőleg november 1-ig leendő belépésre. Több nyelvet bírók előnyben. Ajánlatok: „Nagyüzem” jelígre c lap kiadónál való be adandók be. 4033

Jómeneteli fűszerüzlet berendezéssel, szerződéssel, lelépés nélkül jutányosan átadó. Cim kiadóban. 4033

Felügyelő, raktárnoki, inkasszáns vagy más bizalmi állást keres teljesen megbízható románul és németül is beszélő középkorú családias ízz. férfi. (Esetleg utazói állást is elfogad Transilvaniában és a Káthán jártas). Szíves megkeresést „Teljesen megbízható” jelígre a Hegedűs Hirlapirodába kér. 4045H

Bőrkeztű, selyem sál, divatmellények, kabátok

nagy választékban érkezik **Klein Sándor és Tsa** Epis. Clorogariu (Uri)-u. 1.

Értesítés

Mossa-hirdetés

Értesítés

Stúcs szalonomat
Bulv. Regele Ferdinand 14. szám alatt megnyitottam

Salonomban a legutolsó párisi creaciók alapján métek után készítik a legmértányosabb árak mellett női és férfi bundát, sálát, cséltel belépt

fourneur parisien **Stefan Lakatos** *fourneur parisien*

Jómeneteli fűszerüzlet lakással együtt kiadó. Bungó Bointeanu (Kertész-utca, Bernáth-telep. 4031

Adás-Vétel

Sürgősen eladó: Schöberl ágy, nikkelezett gyermek-kocsi, gramofon lemezekkel, német könyvek, ládák és edények. Cim a kiadóban. 4003

Eladó ház, kettő 4 szobás, fürdő-, cseléd szobás lakással, szép utcán 850.000. — Szép villa, jó helyen, 3 szoba, fürdő-, cselédszoba 500.000. — Három szobás, fürdőszobás magánház istállós, raktárhelyiséggel, 2 udvarral, gazdálkodásra alkalmas 450.000 leu. Kisebb-nagyobb házak, földbirtokok, szőlők. Tománánál 9-12-ig, 3-6-ig Tache Ionescu (Körös-utca) 21. sz. 3865

Eladó 2 uri lakásos ház istállós, udvarral, Calea Victoriei (Kolozsvári-utcai részen, 560.000 leu. Toma Józsefnél Tache Ionescu (Körös-utca) 21. 3900

Megvétele keresem a Révai Lexicon 12, 13 és 14-es kötetét. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 4009H

Biharpuszki országot mentén vamon innen 1850 négysszögletes telek olcsón eladó. Dr Petróczy, Nicolae Zsiga (Luhács Gy-utca) 38. 4040

Eladó kina ezüst szamovár tós készlet porcellánból, nippel szobrok, álló lámpa villanyra nippel, szobrok, függönyök storiok. Dr Petróczy, Str. Nic. Zsiga 38. 4041

LHL
Mosse
A modern **DIESEL** motorok a leggazdaságosabbak. Kompresszorral és kompresszor nélküli szállítja: „Linkover” vezérképviselete București, Str. Alex. Lahovary 30.

LINKE-HOFMANN-LAUCHHAMMER A.G.

IVÁN JÁNOS

vasöntőde és gazdasági gépgyára **ORADEA-MARE, Calea Decebal (Vitéz-u.) 34**

Gyárt: újrendszerű fogaskerék áttételekben, préseltek, szőlőzúzókat, valamint újrendszerű ekeket, boronákat és azonfelül a legkompikáltabb

vas- és fém öntéseseket vállalja

Raktáron nagymennyiségű különböző százalékos csapágyfém.

Magánház eladó, 2 szoba, konyha, mellékhelyiséggel és nagy istállós. Inspirescu (Voda-utca) 13. 4043

Egy perzsa kabát eladó. Megtekinthető Cuza Voda (Szacsavay-u.) 18. 4029

Eladó kétszobás új beköltözhető magánház Calea Victoriei (Kolozsvári-utcai vasúti sorompói villamos megálló közelében 140.000 leu. Str. Barier Sorompó-utca, 2/B. Takács. 4035

Planino fekete kítőnyő gyártmány eladó. Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 17 sz. Korber. 4044H

Egy teljesen új zsaket öltöny fekete nadrággal eladó Str. Simeon Barnutiu (Demjanics-u) 12 kapu alatt jobbra. 4017.

Használt női fekete kabát, egy zsaket öltöny, cipők, ruhák olcsón eladók. Cim: Cuza Voda (Szacsavay-utca, 19. sz. 4036

Olcsón eladó Simeon Barnutiu (Demjanich-utca 12. számú HAZ teleház. Külön kapuval. Nagy udvarral, nagy kerttel. Értekezhetni a tulajdonosnál I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 63. 4020

Eladó szép nagy csillár és jókarban levő sparchet, Moldova (Kálvária-utca) 2. 4032

Régi szatóc üzlet legforgalmasabb utcában azonnal átadó. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 4014H

Két férfi tüklikabát, sötét színű, jó állapotban eladó. Mánastúri Zárda-u., 1. sz. emelet. 4006

Eladó teljesen új ebédő és hálósza berendezés, használt Biedermayer szalon, urisza, gyönyörű vitrinek, írószaalok, varrógépek, szmyna, perzsa szőnyegek, cimbalom, Bsendorier zongora. Dr Petróczy, Nicolae Zsiga 38. 4042

Telefonszám 62

Törlőtollak

Waterman
Caweco
Raven
Protos
Pentkala
Columbus
Mont-Blanc
Omega
John Bull

Sonnenfeldnél

legolcsóbban

Nyomatott Sonnenfeld Adolf R.-T. körforgógépén.

Eladó alig használt V. bunda és sárga bőr. Buiv. Bucurestilor (K. lan sör: 17.

Antik faragott dísz eladó. Str. Carmen (Schlauch-tér, 4. Fab

Eladó vasesterg csuéstávolság 280. C kiadóba.

Szép asszony n Aradi kiadás könyve vételez keresem He Hirlapirodába.

Különlétek

Mindenféle kézimunka fogadok bizományba, ben állandó készlet. U ott géphimzés olcsó szül. Plevnei Timár

Létkatos tanulókat fizetéssel levezes D mulakatos, Dimitrie C mir (Beöthy Odón-u

Házakhoz ajánl varrni. Cim a kiad

Mossé fogaskerék Brillianst, platina gyöngyöt, veszek óra és ékszer készítését pontos eszközömm
MOON ÉKSZERESZ
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca, 7

vesz here-magvala a legmagasabb ár

Órák, éksze

olcsón és jól javító aranyat, ezüstöt, rézmántot, brilliánc magas árban be váltom.

Weisz Lipó műorás, ékszerész és régiségkereskedő Str. Avram Iancu 18 volt Kossuth-utca

AAAAAA

Bikszádi gyógyvíz

gyomor bélnyrtos, hó vese epebalyok, sá-gasá gyomoridekely ellen min fűszer üzletben kap

Leralatom:

Weisz Bernát

Oradea-Mare, bikszádi nagylerekat.

Ellendőgen Tobá

Satu-Mare, bikszádi nagylerekat.